

Upravištvu: Ljubljana, Kraljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3192 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190
Račun pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha číslo
79190, Wien št. 105241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din.
za inozemstvo 40. — Din
Uredništvo:
Ljubljana: Kraljeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 1e
telefon št. 2440 (ponovljeno 2582).
Celje: Kocenova ul. 3 Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Masaryk Jugoslaviji

Prezident Masaryk o svetovnem položaju — Njegove želje Jugoslaviji za božič

Beograd, 22. dec. r. »Politika« objavlja razgovor svojega dopisnika s prezidentom češkoslovaške republike T. G. Masarykom. V uvodu naglašajo dopisnik, da je prezident Masaryk svez in čil in da še vedno budno spremlja vse dogodke doma in po svetu. Razgovor se je sukal okoli položaja v Evropi in o akciji za revizijo mirovnih pogojev. Izrekajoč svoje globoko prepričanje, da bo zmagal zdrav razum nad brutalnostjo, je dr. Masaryk nadaljeval:

Katastrofe, kakršna je bila svetovna vojna, spadajo v zgodovino. Ni se jih več bati in tudi ne pričakovati. Katastrofalno razpoloženje nima podlage ne stvarnega vzroka. Odnosili so na vse strani zadovoljivi in po svojih močeh delam na to, da se vse urefi in da se vse mirno reši.

Na željo posebne izjave za jugoslovenske čitatelje ob koncu leta se je prezident na-

smehnil in dejal:

Dobro, pišite! Želim vam čim tesnejše narodno edinstvo. Ni potrebno kavariski politiziranje, potrebna pa je dobra administracija, ker je življenje sestavljeno iz množice malih vprašanj in od njihove pravilne vestne, pravične in pravočasne rešitve je odvisna usoda posameznikov in celih držav.

Govorim o potrebi dobre administracije, je poudarjal prezident, ker je vaša vojska dobra, zelo dobra. Želim vam čim več šol s čvrsto moralno podlago v delu za mladih, čim večjo trgovsko mornarico, čim več vsestranskega dela za intenzifikacijo kmetijstva, ker brez tega ne morete.... Želim vam predvsem miru, miru za delo in blagostanje, mirno delo za napredek.

S tem je bil razgovor končan in predsednik se je prijazno poslovil.

Izpremembe v španski vladi

Novo vlado naj bi sestavil b'vši minister Cambo, ki se izjavlja za večjo aktivnost Španije v zunanji politiki

Pariz, 22. dec. d. Bivši španski minister Cambo je izjavil, da mora Španija opustiti svojo tradicionalno mednarodno izoliranost zaradi novega pomena, ki ga je dobilo Sredozemsko morje v poslednjem času. Španija ne sme ostati dalje desinteresirana v vprašanjih tega morja. Do sporazuma med Španijo in ostalimi veselišami ni doslej došlo, ker je Španija morala vedno dati, ko so veseliše postavljale svoje zahteve. Zaradi pomena, ki ga je dobil afriški kontinent in glede na novi mednarodni položaj se je položaj Španije zboljšal. Španska zunanja politika mora imeti za cilj zagotovi-

tev španske atlantske in sredozemske posesti ter sporazum s Portugalsko in južno-ameriškimi državami.

Pariz, 22. dec. s. Kakor javlja »Quotidien« iz Madrida, bo prišlo v španski vladi do velikih izprememb. Nova vlada, ki hoče doseči sodelovanje konservativcev in liberalcev, bo najbrže pod vodstvom katoliškega liberalca Camba. Obsedno stanje se ni ukinjeno, ker še vedno rovarijo komunistični elementi, da bi sistematično kršili javni red in mir. V zadnjih dneh je bilo zaplenjenih več transportov orožja.

Maniu o političnem položaju Rumunije

Maniu proti izvenparlamentarni vladi — Vintila Bratianu republika-nec? — Rumunski telefon in brzjoav v privatni upravi

Bukarešta, 22. decembra. Bivši minister Sever Dan, zastopnik nacionalne kmetijske stranke, ki se je mudil na Dunaju pri voditelju stranke dr. Maniu, se je vrnil včeraj v Bukarešto ter takoj sklical na posvetovanje prave nacionalne zara-nistične stranke in jim izjavil, da je dr. Maniu zadovoljen s trenutnim političnim položajem v domovini. Dr. Maniu je dejal, da ne more biti govora o vladi izvenparlamentarnih osebnosti in da bo nacionalna kmetijska stranka igrala tudi nadalje značilno vlogo v razvoju dogodkov. Z veseljem je podprl skupno sodelovanje, ki se je v zadnjem času pokazalo, ter priporočal svojim pristajšem, naj ohranijo disciplino in red, naj čuvajo demokracijo in edinstvo ter podpirajo sedanjo vlado Mironesca. Dr. Maniu se sedaj še ne bo vrnil v Pariz, Rim, Nico in Beograd, v Bukarešto pa se bo vrnil šele meseca februarja ali marca.

Bukarešta, 22. decembra p. »Cuventule« objavlja verzijo o izpremembi sedanje ru-

munske vlade in osnovanju nove vlade pod vodstvom Titulescu. List zatrjuje, da se je Titulescu definitivno odločil odreči se poslaništvu v Londonu ter se vrniti v domovino. To se bo bržkone zgodilo štiri tedne po sestanku sveta Društva narodov in evropske konference, za katero so baje vzhodne države rezervirale posebno vlogo Titulescu.

Cluj, 22. dec. č. Glasilo narodne kmet-ske stranke za Transilvanijo »Patria« ob-doljuje v posebnem članku Vintila Bratia-na da ruje proti monarhistični obliki drž-ave in da hoče razviti republikanski prap-por v Rumuniji.

Bukarešta, 22. dec. č. Morganova finan-ncna skupina, ki je v Rumuniji dobila kon-cesijo za telefon in brzjoav z dobo 20 let, bo s 1. januarjem prevzela v svojo upravo vse telefonske postaje v državi. Osnovna je družba »International Telephone and Te-legraph« ki ji načeljuje kot predsednik Ju-rij Filipescu, urednik »Epoce«.

Henderson o problemu razorožitve

Uspehi londonske pomorske konference — Napoved sklicanja splošne razorožitvene konference

London, 22. dec. AA. Snuči je zunanji mi-nister Henderson govoril po radiju. Njegov govor je bil razširjen tudi po radiopostajah v Zedinjenih državah. Henderson je izrazi-mnenje, da je sedanja gospodarska kriza minula in da se je preteklo leto veliko sto-rilo za mir in proti vojni. Henderson je na-dalje naštel rezultate londonske pomorske konference, ki po njegovem mnenju ne po-menja le prvega koraka na poti k razoro-žitvi, temveč je med drugim rešila zelo resne politične probleme.

Nadalje je govornik omenil haško kon-ferenco, ki je rešila reparacijski problem in z izpraznitvijo Porenja zaključila vojno dobo. Skoro vsi evropski narodi in mnogo velikih neevropskih narodov je sprejelo opcijsko klavzulo, s katero so priznali, da bo v vseh pravnih sporih med njimi in dru-gimi razsojalo permanentno mednarodno razsodišče v Haagu.

Ko je Henderson govoril o zbolšanju

položaja na Kitajskem, je naglasil, da je de-voj indijske konference v zadnjih o tednih ne-pričakovano dobro napredovalo. Končno je izjavil, da je lahko mogoče, da načrt konvencije za razorožitev ni perfekten. Kljub temu bo pa učinkovito sredstvo za vsako mero razorožitve, na katero bi vlade pristale.

London, 22. dec. s. V svojem govoru je zunanji minister Henderson dejal med dru-gim: Obstoji atmosfera napetosti in v gotov-ih krogih atmosfera nespametnega strahu. Jaz, je poudarjal, sem popolnoma gotov, da nihče ne bo vojne, vendar pa menim, da bo-mo videli, ko bo konec sedanje gospodars-ke krize, da se je v l. 1930. mnogo storilo za mir. Pot k svetovni konferenci je že od-prta. Gostim nado, da bo zborovanje sveta Društva narodov meseca januarja določilo datum za sklicanje te konference. Končno je izrazil Henderson optimizem glede Kitaj-ske.

Italijansko-francoska novost

Pariz, 22. dec. h. Rimski poročevalec »Daily Telegraph« javlja: Kljub absolutni tajnosti, ki se je držijo v vseh krogih, mo-remo poročati, da se živahno dela za itali-jansko-francoski sporazum. Sporazum je razorožitvena vprašanja v londonskem zu-njem ministru Craigie, ki se mudi od začetka tedna v Rimu, je imel več razgo-vorov z višjimi italijanskimi uradniki med njimi tudi z zunanjim ministrom Grandi-jem in z vodjo italijanske razorožitvene delacije Rossum, s katerim je sodeloval v Zenevi. Teden za te razgovore se je v go-tovi mer pripravil, če ob osvetu ameri-škega poslanika iz Bruslja Gibsona v Rimu in Parizu. Glede na politični položaj v Franciji je Craigie najbrže odšel v Rim, vendar pa upa, da bo mogoče še pred bož-i-

čem pričeti razgovore v Parizu. Diplomatski poročevalec »Daily Telegraph« piše k temu poročilu rimskega poročevalca lista, da so upanja za italijansko-francoski spo-razum zelo majhna.

Nova madžarska agrarna stranka
Budimpešta, 22. decembra s. Od držav-nega poslanca Gastona Galla ustanovlje-na nova agrarna stranka je očeraj obja-vila svoj oficijelni spored, ki obstoji iz de-set točk. Stranka zahteva med drugim re-formo davkov in carin, kreditne politike in železniških tarifov, nadalje čistost jav-nega življenja, napredek vasi, poenosta-vitev uprave, razširjenje svobodščine in končno popolnoma neodvisno nacionalno kraljestvo.

Tržniška tržnica novopela

Trst, 22. decembra d. V Trstu razsaja močna bura, ki je omogočila, da je požar popolnoma uničil tržniško tržnico.

KRIZA AVSTRIJSKE HEIMWEHR

Poostrena nasprotstva med različnimi strujami — Brezuspešna seja vodstva — Industrija reducira svoje subvencije

Dunaj, 22. decembra. d. Po katastrofalnem volilnem porazu in po popolni izločitvi iz vlade se nahaja avstrijska Heimwehr v hudi krizi, ki se še vedno bolj zaostruje. Pretekli teden so se vršile na Dunaju seje heimwehrovskega zveznega vodstva. Skušali so doseči sporazum vsaj med glavnim voditelji, vendar pa se jim ni posrečilo. Zato se bodo 13. januarja sestali vnovič, da bodo poskusili zaježiti vedno hitreje na-predujoči razpad heimwehrovskega po-kreta.

Tekom zadnjih tednov so se izkrista-lizirale v heimwehrovskem taboru tri ali štiri ločene skupine, od katerih vsaka drugače presoja politično situacijo in ima tudi vsaka drugačne cilje. Naj-močnejša in najradikalnejša je tirolska skupina pod vodstvom dr. Steidleja. Ta vztraja slej ko prej na znanem kor-neuburškem programu, ki zahteva za Av-strijo izvenparlamentarni režim pod heimwehrovskim vodstvom. Steidlejeva politika nima pristajev le na Tirol-skem, temveč tudi v vseh drugih av-strijskih pokrajinah, posebno na Solno-graškem in na Štajerskem.

Nižjeavstrijska skupina (Raab) je še vedno docela pod vplivom dr. Seipla in njegovega krila v klerikalni stranki; njena glavna naloga je strankarsko-po-litičnega značaja: privedla naj bi v

stranko nacionalno ekstremne elemente, ki drugače ne simpatizirajo s krščanski-mi socialci.

Tretjo skupino, ki je po številu majh-na, a kljub temu zelo vplivna, vodi heimwehrovski vojaški poveljnik gene-ral Hülgerth. Njegov program je, da je treba Heimwehr zopet depolitizirati in jo vrniti njenemu prvotnemu namenu: Heimwehr naj bo nekaka milica, pri-pravljena v primer kakega sovražnega vpada; poleg te naloge naj samo še podpira borbo proti socialni demokra-ciji.

Četrto skupino naposled tvori Hei-matblock, to je osmerica heimwehrov-skih poslancev v parlamentu pod vo-dstvom kneza Starhemberga. Poslanci kolebajo med različnimi strujami sem in tja in streme le za tem, da bi si zago-tovili vodstvo pokreta. V resnici pa je njihov vpliv vsak dan manjši.

K tej vdejnopolitični krizi se je pridru-žila tudi enaka, ali še bolj resna finan-ncna kriza. Vekekapitalistični krogi, ki so upali, da bodo s heimwehrovsko po-močjo ubili socialne demokrate, so po volitvah zelo razočarani in ustavljajo svoje subvencije. Težko industrijo od-bija tudi dejstvo, da se Heimwehr ved-no bolj približuje Hitlerju.

Kakršen je položaj danes, bo končno vendarle prevladala tirolska skupina.

To pa bo obenem pomenilo definitivni razid med Heimwehrom in krščanskimi socialci.

Starhemberg o žalostni vlogi Heimwehra

Dunaj, 22. decembra. d. Včeraj se je vršilo na Dunaju zborovanje voditeljev onih delov nižjeavstrijske Heimwehra, ki so ostali še zvesti zveznemu voditelju Starhembergu. Starhemberg je imel daljši govor, v katerem je paval med demokra-cijo in diktaturo, svobodomiselnostjo in klerikalizmom, nacionalizmom in nasprot-stvom proti priključitvi Avstrije k Nem-ciji. Resignirano je izjavil, da je pač mo-goč izvesti v 48 urah vojaški prevrat, če-prav pa bi bil mogoč na ta način kak uspeh, bi ga ne bilo mogoče obdržati, ker je Avstrija odvisna od inozemskega kapi-tala in ker Heimwehr ne razpolaga z no-benim tiskom. V inozemstvu veljajo zato, kakor je Starhemberg z žalostjo ugotovil, njegove elitne čete kot neodgovorne ro-parske tolpe. Končno je tudi namignil, da ni izključen razpad Heimatblocka, ozi-ro-ma da bo v danem slučaju potrebno od-poklicati nekatere heimwehrovske poslanc-e. V ostalem je slej ko prej proti parla-mentarizmu. Zborovanje se je končalo z zas-upnico Starhembergu.

V Purkersdorfu se je istočasno vršilo zborovanje krščansko-socialnih Heimweh-rov, na katerem so govorili proti Starhem-bergu. Njih vodja inž. Raab je poudarjal zas-luge krščanskih socialcev ter je zelo ostro kritiziral postopanje zveznega vo-ditelja Starhemberga.

Nova grška vlada

Atene, 22. dec. AA. Včeraj je g. Venize-los sestavil novo vlado. Razen predsedni-štva vlade obdrži Venzelos ministrstva vojske, higijene in za letalstvo. V teh mi-nistrstvih ostanejo dosedajni državni po-dtajniki. Mihalakopoulos obdrži zunanje mi-nistrstvo, Maris finančno ministrstvo. Do-sedanji minister prometa Karapanaiotis prevzame ministrstvo za notranje zadeve. Od novih oseb, ki so stopile v vlado, pre-vzame Jafionidis ministrstvo za socialno politiko in za begunce. Ostali resori bodo zasedeni prihodnje dni. Novi kabinet go-spoda Venizelosa je nocoj ob 20. položil prisego. S tem je bila zaključena kratko-trajna kr za grške vlade.

Ratifikacija grško-turške pogodbe

Atene, 22. dec. č. Parlament je ratificiral prijateljsko in arbitražno pogodbo med Turčijo in Grčijo, ki je bila nedavno po-dpisana v Angori, kakor tudi pomorski spo-razum med obema državama. Debata je trajala dalje časa ter je bila zelo živahna. Predsednik Venizelos je v debati ponov-no govoril ter pobijal trditve opozicije. V svojih poslednjih zvezanjih je poudarjal, da sta Grčija in Turčija podpisali Kellog-gov pakt, zaradi česar ne more biti med njima nobene tajne pogodbe. Kelloggov p-kt »repoveduje vojno in zato Grčija in Turčija nista mogli sklepati posebne po-godbe, ki bi bila naperjena proti miru.

Predpis taks za sodne ukrepe

Beograd, 22. decembra. AA. Na podlagi čl. 46. zakona o sodnih taksah je izdalo ministrstvo za finance davčnim upravam navod la o formalnem postopku z dostava-mi, od sodišč poslanih davčnim upravam. Po tem predpisu imajo dostave, ki jih sodi-šča pošiljajo davčnim upravam, pristoj-no tiste tiste davčne uprave, v katere področ-ju ima taki taksi podvržena stranka svoje stalno bivališče. Ako se dostava t-če raz-ličnih strank, podvrženih več davčnim upravam, velja pristojnost davčne uprave na katere področju se nahaja stranka, ki je v dostavi prva imenovana. Če se stran-ka, ki je podvržena taksi, mudi v inozem-stvu velja pristojnost tiste davčne uprave, v kateri ima sodišče svoj sedež ali na v kateri ima njeno poslovanje svoj sedež.

Vse dostave o snihs in dokumentih, ki so podvrženi sodnim taksam, morajo dav-nc ne uprave takoj, najdelj pa v roku 48 ur, vpisati v knjige za dostave. Ako davčna uprava dožene, da ni pristojna, mora snis vrniti dotičnemu oblastvu. Če ugotovi, da je terjatev zastrela, ali na da je nastala kak druga zanekra, je dolžna to ugotov-tev zabeležiti v knjige, rešitev pa dostaviti fi-nančni direkciji v prejed.

Minister Preka v Zagrebu

Zagreb, 22. decembra n. Davi ob pol 8. je dospel v Zagreb minister za socialno po-litiko in narodno zdravje Nikola Preka.

Aljehin v Slavoniji

Osijek, 22. decembra n. Danes je v Osi-jek prispel ob 6. popoldne iz Virovitice dr. Aljehin. V Virovitici je snodi igral simul-tančno s 35 igralci. Izgubil je eno partijo, ena je bila remis, vse ostale je dobil.

Požar velikega paromlina

Srem, Mitrovica, 22. dec. d. Včeraj je po-gorel paromlin bratov Takić, ki je stal v bližini železniške postaje. Ognjegasci so bili brez moči, ker je bilo premalo vode na razpolago. Paromlin je bil modern ter je bil zgrajen šele pred petimi leti. Škodo cenijo na 6 milijonov dinarjev, dočim zna-ša zavarovalnina 3.300.000 Din.

Komunistično rovarjenje v Italiji

Komunisti delujejo v dveh ločenih skupinah — Vrniti so se znali v same fašistične vrste

Rim, 22. decembra. č. Po zapuhtih infor-macijah delujejo komunistični revolucio-narji proti fašizmu v Italiji v dveh poseb-ih skupinah. Prvo skupino tvorijo ele-menti, ki se jim je posrečilo v prvih časih komunističnega pokreta vthotapiti se v fašistično organizacijo samo. Število na ta način skritih komunistov je zelo veliko in borba proti njim je zelo težka. Pri čišče-njih, ki se pogosto vrše v vrstah fašistov, so bili doslej večinoma prezrti. Voditelji fašistov sploh ne vedo, koliko komunisti-čnih elementov se skriva v fašističnih or-ganizacijah.

Druugo skupino komunističnega delova-nja v Italiji tvori posebna tajna komunisti-čna organizacija izven fašizma. Fašistična politična policija »Ovra« je nedavno po-ročala o odkritju ene izmed teh organizacij. Člani te organizacije pridejo te dni pred posebni tribunal za zaščito države. »Ovra« je ugotovila, da je ta organizacija razširje-na po več pokrajinah Italije in da se deli v sektorje, ki obsegajo množestevilne celice. Organizacija je na skrivaj razširjala komunistična lista »Unitas« in »Avanguar-dia«, kakor tudi protifašistične letake.

Izpremembe v vodstvu ruskih komunistov

Desničarji odstranjeni iz centralnega izvršilnega odbora — Zakaj je Rykov odstopil — Trocki težko obolev

Berlin, 22. decembra d. Moskovski do-pisnik lista »Rulj« poroča, da je povod ostavke Rykova njegovo sodelovanje v za-roti Sirocova in njegova izjava na seji po-litičnega urada, da po njegovem mnenju gospodarski položaj v Rusiji ne vzbuja al-ti malo upanja za zboljšanje. V »Izvestijah« in »Pravdi« je bila objavljena objava cen-tralnega komiteja, ki pravi, da je Rykov zaprosil zaradi slabega zdravja, naj ga oproste vseh dolžnosti. Istočasno je bila ob-javljena odredba o konfiskaciji in sežigu brošure Sirocova. Ta brošura, natisnjena v 2 milijonih izvodov, navaja težkoče, na ka-tere je vlada naletela pri izvajanju Stalino-ve petletke. V organizaciji Sirocova so bili mnogi člani pokrajinskih komitejev, mo-skovskega, srednje Volge, severno-kavka-škega, uralskega in zapažno-sibirskega. Pri zaslišanju je Sirocov izjavil, da je na proš-ño Stalina iskal »eventualne moči za raci-onalni politični preokret.« To skleevanje na Stalina je Sirocova končno upropastilo. Preiskava o zaroti Sirocova je bila poverje-na Kaganoviču in Emejanu Jaroslavskemu. Član političnega odbora Kirov je bil odpo-stan na Kavkaz za razčiščenje stranknih odborov. V centralni komite komunistične stranke je na predlog Voronilova vstopil šef generalnega štaba Šoponikov.

Pariz, 22. decembra d. Moskovska agen-cija »Tass« poroča, da so podpredsedniki vr-hovnega sovjeta narodnega gospodarstva

Dogadov, Tomski in Osinski bili odstavlje-ni s svojih dosedanjih mest.

Moskva, 22. decembra. s. Po sklepu cen-tralnega komiteja ni bil odstavljen samo Rykov od političnega urada, temveč tudi gospodarski svetnik Tomski, Osinski in Dogadov, ki so vsi trije pristali Rykova. Vrhovno sodišče v Taškentu je obsodilo na smrt tri voditelje tamošnje pravoslavne cerkve in sicer priorja, cerkvenega svetni-ka in cerkvenega starešino. Obtoženi so bili, da so imeli v cerkvi skrit denar in da so vršili protirevolucionarno propagando.

Moskva, 22. decembra č. Novi centralni izvršilni komite (Oik) je sestavljen takole: Stalin, Orhonikidze, Kasijor, Kadenov, Ki-rov, Molotov, Kalinin, Voronilov, Buncutak in Kujbišek. Desničarji so bili iz cen-tralnega izvršilnega odbora odstranjeni, vendar pa se več ne izključujejo iz stranke.

Carigrad, 22. dec. s. Iz sovjeske Ru-sije izgnani bivši ljudski komisar Trocki je težko obolev.

Napredovanje profesorjev

Beograd, 22. decembra AA. S sklepom ministra prosvete so napredovali: prof. Mi-lan Grošelj v Mariboru v I/7. supleta srednjih šol Rihard Ahlin na III. realni gimnaziji v Ljubljani in Peter Kovačić v Celju pa v I/8.

Lepo uspela razstava naših vin in sadja v Amsterdamu

Naraščajoče zanimanje za jugoslovansko blago na Holandskem — Uvoz iz Jugoslavije se je letos dvignil za 275 odstotkov

Beograd, 22. decembra AA. 13. t. m. je bila otvorena jugoslovanska razstava vina, sadja v Amsterdamu, ki je po kakovosti in po tehnični ureditvi postala zelo pomembna. Priradila jo je holandsko-jugoslovenska trgovska zbornica s podporo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zato je v svojem govoru pri otvoritvi predsednik zbornice van Damu poudaril veliki interes, ki se vedno bolj kaže v Holandiji za jugoslovanske proizvode ter omenil zasluge Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in industrije v Beogradu. Podpora tega Zavoda je omogočila to razstavo. Nato je govoril o gospodarskem delu jugoslovenske vlade vobče, zlasti pa o delu za stabilizacijo dinarja in o strogih kontrolnih ukrepih zaradi katerih se čedalje bolj popravila jugoslovanski trg. Znani publicist na gospo-

darskem polju de Vrije je naglasil, da se je jugoslovanski izvoz na Holandsko dvignil letos za 275%, izvoz iz Holandije v Jugoslavijo pa za 91%. Pri tem so vzeli za podlago samo uradni podatki, ki pa niso popolni, ker se n. pr. vse blago, ki potuje čez Solun in Brailo, ne računa kot jugoslovansko blago. Zato je zanimanje na Holandskem za Jugoslavijo še večje kakor kažejo te številke. Za njim je govoril še jugoslovanski poslanik na holandskem dvoru g. Ristić. Po soglasni sodbi je razstava v Amsterdamu še prekosila izredno uspešno rotterdamo razstavo. Poseben dan je bil določen za pokušanje jugoslovenskih vin, ki niti niso bila razstavljena. Za prihodnji teden je določen dan za pokušanje jugoslovenskega sadja.

Velika železniška nesreča v Srbiji

Osební vlak iz Sarajeva v Beograd je skočil s tira -- En potnik je mrtve več ranjenih

Beograd, 22. decembra. AA. Davi ob 4.45 je na km 30.3 med Lajkovcem in Jabučem, na progi Sarajevo-Beograd, skočil s tira vlak št. 311 in sicer lokomotiva s tenderjem, ki sta se prevrnili na levo v smeri vožnje. Službeni voz št. 20—11 in salonski voz št. 11 sta se razbila. Vsi naslednji vagoni so skočili s tira se zarili drug v drugega. Ubit je Viljem Terbah, železniški uradnik iz Sarajeva, nevarno ranjenih 6 potnikov, manj hudo pa 4.

Odrejena je bila takoj komisija, ki je odšla na kraj nesreče, da dožene vzrok. Nesreča se je pripetila na ovinku ter vzroka niso mogli takoj ugotoviti. Na tem delu proge je ovinek, znan pod imenom »Žuto brdo«, ki je iako občutljiv del proge med Lajkovcem in Obrenovcem.

Dela za očiščenje proge so se že začela. (Iz kabineta ministra za promet.) Beograd, 22. decembra O železniški nesreči pri Lajkovcu se doznajajo naslednje podrobnosti: Davi ob 4.45 je vlak, ki je vozil iz Sarajeva proti Beogradu, med po-

Davek na samstvo

Beograd, 18. decembra. Ko je italijanska vlada pred kakimi štiri ali petimi leti uvedla davek na samstvo, je bil vsaj na zunaj poudarjani njen razlog za ta ukrep demografskega značaja. G. Mussolini je trdil tedaj, da se je v italijanskem narodu začelo pojavljati napačno navedeno napačno, ka se mora na vsak način preprečiti, ker Italija, fašistična Italija, potrebuje za svoj bodoči razmah čim najštevilnejše množičnega prebivalstva, tako za delo, ki naj ustvarja blagostanje naroda in države, kakor tudi za obrambo države, ako bi bilo treba, ako bi v svojem nenavajanem nagonu k ekspanziji naletela na sovražnega odpor. Davek na samstvo naj bi bil nekako izpodbujevalno, priganjalno sredstvo k ženitvi in ž njo povzdigi natalitete. Mimogrede bodi tu pripomnjeno, da se je tedaj rodil italijanskemu ministrskemu predsedniku četrti otrok.

Verjetno je, da je italijanske vladne finančnike ob uvažanju tega davka v resnici vodil v prvi vrsti ta razlog in se da sklepati to iz nekaterih določb zakona o njem, dočim pa je z druge strani tudi popolnoma jasno, da si je vlada s tem davkom želela odpreti nov vir državnih dohodkov, kar ima v državi, kjer sta že obdavčena celo zrak in svetloba, gotovo tudi svoj pomen. Po tem novem viru državnih dohodkov je sedaj posegala tudi naša vlada. Da so bili njeni razlogi precej različni od razlogov, ki so pred leti vodili italijansko vlado pri uvažanju tega davka, mora biti jasno kakor beli dan, kakor hitro se vzporedita glavni načeli, na katerih sta zgrajena naš in pa italijanski zakon.

Italijanski zakon je uvedel nov, popolnoma samostojen davek, ki obremenjuje vse samce brez razlike — »izjeme« so približno iste, kakor v našem zakonu, samo razporočence ne navaja italijanski zakon, ker je v Italiji razporoka zakonito nemogoča — ne glede na to, ali so drugače obdavčeni ali ne. Dolnja starostna meja se v italijanskem zakonu pričinja pri 24. letu, a zgornja se sklada s starostno mejo, kakor je določena v našem zakonu. Davek se odmerja po dohodkih in je progresiven davek. Najnižnja pa je v njem določba, da morajo za samca, ki je še brez dohodkov, plačevati davek njegovi starši, kakor n. pr. za dijaka, ki ga že dosega davčna starostna meja, pa še nima svojih lastnih dohodkov.

Gre tu torej v resnici za nekako priganjanja k ženitvi, za nekako siljenje v zakon, pri čemur je italijanska vlada morda imela tudi še neki drug razlog, moralnega značaja, ker se je število nezakonskih otrok po vojni razmeroma silno pomnožilo.

Naš zakon o davku na samstvo pa izvira očividno iz čisto fiskalnih razlogov: nov vir državnih dohodkov, ki naj obremenjuje tiste, ki lažje plačajo kot pa drugi, in nadomesti olajšave, ki so se dale težje obremenjenim. Saj so se prav pred par dnevi dale take olajšave poljedelstvu. Samci, ki ga ob enakih dohodkih ne obremenja skrb za družino, lahko prispeva nekaj več za splošnost, kakor pa družinski oče. Ako bi bil ta davek tuptam morda tudi vzrok, da se kdo zaradi njega odpove samstvu, tem bolje, saj tudi naša država potrebuje čim močnejše množitve prebivalstva, in še tem bolj, ko ima dovolj prostora in kruha za milijone novih državljanov.

V našem zakonu se ne uvaža nov samostojen davek, temveč nova davščina v obliki doklade na osnovne davke: zemljiški, hišni, pridobinski in rentni davek. Obdav-

čujejo se torej samo tisti samci, ki že plačujejo davke in so sami po sebi izveti vsi tisti samski državljani, ki imajo dohodke od davčnim minimom. To velja zlasti tudi za samce v službenem razmerju, katerim se odmerja ta davščina ravno tako po neposrednem davku, ki ga plačujejo od svoje plače. Tisti, ki dobivajo taniemje, plačajo davek na samstvo tudi od taniemja. Čeprav so le-ti tudi že drugače obdavčeni.

Vsekako pa je treba poudariti, da je nekoliko nejasen I. člen zakona, ki določa davčne obvezance. Tu se pravi namreč: »Vsak samski ali pravomočno ločeni mož ki in vdovci, če stalno stanujejo v mestih, mestecih, krajih s sedežem sreza...« »o podvrženi posebnemu davku na neoženjenost.« — Tu se v resnici ne ve, ali se ta »prebivalo« nanaša samo na »vdovce« ali pa tudi vobče na vse samce in ločence. Če se nanaša na vse, potem velja zakon samo za samce, ločence in vdovce, ki stalno prebivajo v mestih, mestecih, krajih s sedežem sreza ali so v takih krajih podvrženi (»zaduženosti«) neposrednemu davku ali pa tamkaj dobivajo taniemje, dočim pa so samci, ki prebivajo na kmeth in njihov davku podvrženi dohodek izhaja od tamkaj, pa so še bogatejši, oproščeni tega davka. Potemtakem bi bil n. pr. učitelj-samec na kmeth, ki se mu odbija davek na plačo v sresnem mestu, podvržen temu davku, veposestnik in tovarnar ali rentnik, katerega je predpisan neposredni davek v isti vasi, pa bi bil oproščen? Skoraj ni mogoče, da bi bil zakonodajalec mislil tako! Da bi se pa za vdovce delala neka posebna izjema, pa tudi ni mogoče. Stvari je treba vsekako pojasniti s merodajne strani.

V ostalem pa ta nova davščina ni ravno pretežka, pa bo vendar donasala državi blagajni nekaj lepih milijonov.

Klub žeparjev v Zagrebu

Zagreb, 22. dec. n. Sinoči ob 9 je policija po svojih zaupnikih izvedela, da se je v gostilni »Kamenita vrata« v Radićevi ulici št. 36 sestala družba znanih žeparjev. Policisti so z naperjenimi revolverji vdrli v posebno sobo gostilne, kjer so dobili kakih 30 moških in neko žensko. Policija je ugotovila, da so se v tej gostilni zbirali žeparji iz Zagreba, Osijeka, Subotice, Novoga Sada, Beograda in Broda. Imeli so pravcat klub z rednimi sestanki. Policija je med njimi izsledila devet oseb, ki jih je iskala že s tiralo, dočim so bili ostali njihovi prijatelji in znanci o katerih dosedaj ni mogla ugotoviti ničesar kajnivega, zaradi česar jih je tudi izpustila na svobodo. Izpustila je tudi omenjeno žensko, ki je bila prijateljica enega izmed njih.

Požig v blaznosti

Sušak, 22. dec. n. V soboto zvečer je nastal v selu Podlezi pri Sušaku v hiši posrtnika Marka Glavana požar. Ko so prihiteli ognjegaši s Sušaka, jih je Glavan napadel s sekuro. Došli orožniki so ga aretirali, pri tem pa je Glavan prišel peti. Ugotovili so, da se mu je zmešalo in da je sam zažgal svojo hišo. Nesrečnež je bil že dvakrat v umobolnosti v Stenjeju pri Zagrebu. Star je 45 let. Vnele so se tudi tri sosedne hiše, ki so prav tako pogorele do tal. K sreči so bila sosedna poslopja vsaj deloma zavarovana.

Sneg v Primorju

Sušak, 22. decembra n. Včeraj in danes je bil v Primorju hud mráz. Okoliški hribi so zameženi, zaradi česar je ustavljen tudi avtobusni promet s Crikvenico ter ostalimi kraji.

Katastrofe na morju

Zaradi goste megle se je ponesrečilo v Severnem morju več parnikov, ki so trčili skupaj

Hamburg, 22. decembra, d. Ze dva dni je na Severnem morju in ob spodnji Elbi izredno močna megla, ki je skoro popolnoma onemogočila plovo. Več parnikov je v megli zadelo skupaj ter je včeraj popoldne zavezil tudi potniški parnik »Deutschland«, last družbe »Hapag«, na poti v Hamburg z nosom na plitvino.

Hamburg, 22. decembra, d. Prebivalci ob spodnji Elbi so včeraj popoldne začeli velik truš trčenja dveh ladij. V gosti megli sprva niso mogli ničesar dognati, pozneje pa so ugotovili, da je zadela veliki ameriški potniški parnik »George Washington« skupaj z dansko motorno ladjo »Malava«, ki je že v soboto pri Kuxhafnu izgubila obe sidri. Parnik »George Washington« je bil težko poškodovan na »zdjem delu, v katerega se je zarila ladja »Malava« globoko s svojim nosom. Tudi ves prednji del ladje »Malava« je bil težko poškodovan, tako, da je kmalu vdrlo vanjo polno vode. Kapitan ladje je bil prisiljen, da jo zapelje na plitvino in tako prepreči večjo nesrečo. Poškodbe parnika »George Washington« so sicer znatne, vendar pa manj težke. S pomočjo nekaterih parnikov se je posrečilo »George Washington« privedi v hamburško luko.

Altona, 22. decembra, d. Na višini Blankenesa sta zadela skupaj parnika »Phoenix« in »Annemarie«, ki sta odplula iz Hamburga in se pri nezgodi težko poškodovale. Parnik »Annemarie« so z veliko luknjo pod vodno črto zavlekli pri Blankenesu na plitvino. Parnik »Phoenix« se je zaradi negotovega vremena začasnó zadržal na mestu nezgode.

700 žrtev vulkana na Javi

Silna opustošenja vulkana Merapija -- Osem vasi popolnoma uničenih Strokovnjaki se boje še večje katastrofe

Amsterdam, 22. decembra, d. Po zadnjih vesteh iz Jave, je število smrtnih žrtev, ki jih je zahteval izbruh vulkana Merapija, naraslo na 700. Boje se, da je število oseb, ki so postale žrtve žareče lave, še mnogo večje. Osem vasi domačinov je popolnoma porušeni, dočim je obširna plodna pokrajina, ki jo je pokril žareč pesek, popolnoma opustošena. Ker se prodiranje lave se ni ustavilo, so ogrožene še nadaljnje naselbine. V mestih srednje Jave so se zbrale že tisoči beguncev, ki se jim vidi groza doživljanja na obrazih. Število beguncev neprestano narašča. Ves okraj Stroemboenga je izpremenjen v velike gore razvaline. Vulkan Merapi še vedno deluje z nezmanjšano silo ter bruhla močene oblake dima in ognja, dočim je podzemeljsko grmenje že precej ponehalo. Pri raziskavanju del vulkana opustošene pokrajine so našli na celo vrsto hiš, katerih prebivalci so v smrtnem strahu izvršili samomor. Ogromni vulkanski izbruh se more smatrati kot ena največjih katastrof, ki je kdaj zadela Javo.

Amsterdam, 22. decembra, g. Izbruh ognjenika Merapija na Javi je ena največjih katastrof, ki jih je doživela Java. Nemogoče je priti na ozemlje katastrofe, ker so povsod razširjeni strupeni plini, ki onemogočajo daljše bivanje. Položaj je brezupen, ker je nemogoče oskrbeti prebivalstvo na ogroženem ozemlju z živil. Od večraj dopoldne je lava prodira za nadaljnjih 4 km, zaradi česar je bilo uničenih več tisoč hektarjev plodnega ozemlja. Izbruh

ognjenika je med prebivalstvom povzročil velikansko paniko. Po zadnjih vesteh so našli 800 mrtvih, vendar pa menijo, da znaša število mrtvih več tisočev. Nizozemska vlada je odredila, da morajo vsa javna poslopja in znak žalosti razobesiti zastave na pol droga.

Berlin, 22. dec. s. Vse vesti iz Nizozemske Indije soglašajo, da gre pri izbruhu ognjenika Merapija za najstrašnejšo katastrofo, ki jo je kdaj doživela Nizozemska Indija. Po zadnjih vesteh je ozemlje okoli Stroemboenga postalo pravi pekel. Z velikim silo bruhla ognjenik velikanske množice lave več kot 10 metrov visoko v zrak. V geoloških strokovnjakih krogi računajo možnost velikanske eksplozije, ker se je v teku let v ognjeniku nabralo toliko lave, da ne bo mogla naenkrat iz žrela. Doslej so našli nad 700 mrtvih. Osem vasi je naravnost izginilo s površja. Zeleniške proge v bližini so prekinjene.

Amsterdam, 22. decembra, g. Vesti, ki so prihajale danes popoldne o veliki katastrofi na Javi, poročajo, da se prebivalci neke vasi v okraju Dessa pobegnili na visoko planoto, da se rešijo pred strupenimi plini in pred lavo. Lava pa je medtem obkolila begunce, ki so izročeni gotovi smrti, ker jim ni mogoče v doledenem času prinesiti pomoči. Del ogroženega ozemlja je pod vodo, ker so reke in potoki narasli. V bližini ognjenika vre voda v rekah in potokih.

Zastrupljenja v jičinski hiralnici

Po desinfekciji hiralnice je zaradi strupenih plinov umrlo 9 hiralcev, 13 pa težko obolelo -- Družinska tragedija revnega delavca

Praga, 22. decembra, s. Iz Jičine javljajo o strahoviti katastrofi zastrupljenja s strupenimi plini. V petek in v soboto so sobe v okrajni hiralnici desinficirali z modro kislino. Družba, ki je izvršila desinfekcijo, je opozorila upravo hiralnice na posledice, ki bi nastale, ako bi se stanovalci prehitro zopet vselili v prostore. Po desinfekciji so imeli 30 ur odprta okna v sobah, nakar so se stanovalci zopet vrnili v svoje prostore. Posledice so bile strašne. Devet oseb je umrlo, 13 pa je težko zastrupljenih. Večinoma gre za starce od 60 do 88 let. Ker je uprava sirotišnice upoštevala rok, ki je bil dan za zopetno vselitev, se domneva, da slabotna narava starcev ni prenesla ostankov strupenih plinov, ki so še ostali v sobah.

Bratislava, 22. decembra, g. V vasi Ardanovi pri Bratislavi se je dogodila strašna rodbinska tragedija. Tamkaj je živel pomolni delavec Josip Lomnicki s svojo ženo in sedmimi otroci v največji bedi. Bil je že več mesecev brez dela in prodal že vse pohištvo. Ker tudi sedaj ni mogel dobiti dela, je sporazumno z ženo sklenil samomor. Na nepojasnen način si je preskrbel močan strup, ki ga je dal v kruh. Ko so člani rodbine pojedli kruh, so vsi dobili močne krče. Prepeljali so jih v bolnico, vendar pa je bila vsaka pomoč zaman. Oče, mati in vseh sedem otrok je v največjih mukah umrlo.

Obsodba madžarskih komunistov

Budimpešta, 21. dec. d. Po dvotedenski razpravi je včeraj budimpeštansko kazensko sodišče izreklo rozsodbo v procesu proti 41 komunistom, ki so bili obtoženi poizkusa državnega prevrata. Dva glavna obtožbenca bivši ravnatelj interurbanskega telefona v Moskvi Ferdinand Weiss in novinar Mihail Hay, ki sta vzdrževala z Moskvijo direktno zvezo, sta bila obsojena na 7 in pol oziroma štiri leta ječe, šest nadaljnjih obtožencev na 20 do 26 mesecev ječe, 20 obtožencev pa na 1 do 20 mesecev ječe. 12 obtožencev je bilo oproščenih.

Napad na grško poslaništvo v Berlinu

Berlin, 22. decembra, d. V soboto zvečer je bil na poslopje grškega poslaništva v Hohenzollernstrasse izvršen napad s kamenjem. Na sprednji fronti hiše je bilo ubitih osem šip. Ko je na poziv vratarja prihitela policija, so napadalc, večinoma mladi ljudje, že izginili. Vse zasledovanje je ostalo brez uspeha.

Demonstracije v bratislavskem gledališču

Bratislava, 22. decembra s. Sinoči je prišlo v slovaškem gledališču do velikih demonstracij proti ruskemu opernemu pevcu Baklanovu, ki je nastopil kot gost v operi »Rigoletto« ker je med predstavo večkrat pokazal, da v dirigentom Vincourekom ni zadovoljen. V drugem dejanju je Baklanov prekinil svojo igro ter zaklical: »Ta dirigent ne zna dirigirati!« Nato je rabil še nekaj izrazov, žaljivih za Češko-slovaško. Občinstvo se je zavzelo za dirigenta proti pevcu. Po predstavi je občinstvo demonstriralo proti Baklanovu, ki je mogel le pod zaščito policije priti do svojega avtomobila. Baklanov je še ponoči z brzovlakom zapustil Bratislavo.

Roparski napad sredi Berlina

Berlin, 21. decembra d. Silno drzen napad maskiranih roparjev se je pripetil včeraj v Berlinu. Kmalu po zaključku poslovnega časa so napadli uslužbenca nekega konzuma v bližini Schillerjevega trga trije maskirani roparji, ki so stopili v trgovino z revolverji v rokah ter pozvali uslužbenca, naj dvigne roke. Polastili so se denarja ter z grožnjami nato neovirano izginili. Preden je bila policija obveščena o dogodku, je zmanjkala za njimi že vsaka sled.

Razid sladkornega kartela

Beograd, 22. dec. d. Dne 1. januarja bo likvidiran kartel sladkorne industrije v naših državah. Tako bo produkcija sladkorja od slej svobodna in tvornice ne bodo več vezane na cene, določene od kartela. Od novega leta dalje bo omogočena konkurenca tudi v fabricaciji sladkorja, zaradi česar bo tudi sladkorna pesa lahko dosegla boljše cene.

Podaljšane počitnice tudi na strokovnih šolah

Beograd, 2. dec. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, naj traja božične počitnice v šolah, ki spadajo v pristojnost tega ministrstva od 23. decembra t. l. do 15. januarja 1931. Med tem naj te šole desinficirajo.

Obvestilo davčnih obvezancev o odmeri družbenega davka

Beograd, 22. decembra AA. Na prošnjo gospodarskih organizacij je finančno ministrstvo izdalo finančnim direktorijem ukaz, da takoj po vrnitvi cenzure o odmeri družbenega davka iz ministrstva financ obveste davčne obvezance o rezultatih cenzur bodisi da se s tem cenzurami odmera zmanjša ali pa ostane neizpremenjena.

Novi indijski podkralj

London, 2. dec. AA. Listi toplo pozdravljajo imenovanje lorda Willindona za indijskega podkralja. To imenovanje je napravilo na indijsko konferenco dober vtis. Willindona smatrajo za najbolj sposobnega za odgovorno mesto indijskega podkralja, ker si je pridobil pri indijskih princih in delegatih indijske konference velike simpatije zaradi liberalnega duha, v katerem je sodeloval kot pokrajinski guverner v Indiji pri Mantagejevih reformah. Indijski politični krogi upajo, da bo novi podkralj ugodil indijcem željam.

Willindon je star 64 let in je bil od 1. 1926. dalje generalni guverner v Kanadi. V Bombayju je bil guverner 5 let, v Madrasu pa 6 let. Preden je bil imenovan za člana lordske zbornice, je bil poslanec liberalne stranke v spodnji zbornici.

Potres na Formozu

Tokio, 22. decembra g. Danes dopoldne je nov potres divjal na otoku Formosa. Mnogo hiš se je zrušilo. Podrobnosti o obsegu katastrofe še niso znane.

Žična železnica na Pokljuko

Bled, 22. decembra. Ze nekaj let stopa žična železnica, ki bi vezala Bled s Pokljuko, v ospredje ter je predmet živahne debate lokalnih faktorjev na Bledu ter najmerodajnejših krogov v Ljubljani. Uvidevajoč nujnost tega važnega vprašanja, ki je hkratu vprašanje naše tujsko-prometne politike, je bankarska uprava v Ljubljani poklicala inozemskega strokovnjaka inž. Herrmanna, ki je gmotno podprl in zgradil vzpenjačo na Rax, da bi ugotovil možnosti graditve vzpenjače na Bledu.

Ker je vzpenjača eminentne važnosti za povzdigo tujskega prometa, bodisi poleti, še bolj pa pozimi, bi bilo umestno, da bi podprla država to gradbeno akcijo ali z brezobrestnim posojilom, subvencijo ali kakor drugače. Ta velevažna naprava, za katero, kakor znano, zaenkrat ni še nobenega načrta ne proračuna, bi stala več milijonov dinarjev. Vršila sta se že dva komisijska pregleda od strani banke uprave in ravnateljstva elektrarne iz Završnice, ki bi nudila potreben tok vzpenjači. Dobava toka je mogoča, saj ima že sedaj kapacitete 3000 ks in 75 transformatorskih postaj ter bi se po potrebi lahko zgradile še nove. Komisija je nadalje ugotovila, da bi vzpenjača služila osebnemu prometu, nikakor pa ne prevozu lesa, ker bi bila končna postaja žične železnice na vzvišenem prostoru Pokljuškega roba, zaradi česar bi se moral les prevažati navzgor, kar pa nikakor ne bi bilo rentabilno. Pripravljeni odbor, katerega vodja je odvetnik g. Krisper, je sam nabral že 6.000 Din za zgradbo vzpenjače, čije izhodišče bi ležalo koncem stadiona v Zaki ter bi bila v tesni zvezi z vsemi sportnimi napravami. Vzpenjača bo nedvomno silno rentabilna, ter bo hkratu ključ za uvedbo prave zimsko-sportne sezone na Bledu, ki bo trajala mestoma od začetka novembra do konca marca.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, zmerno hladno — Situacija včerajšnja dne: Anticiklon, ki se je zadnje dni zadrževal nad centralnim in precejšnjim delom južne Evrope, postaja slabši. Pomaknil se je nekoliko proti vzhodu. Preko severne Evrope prehaja in leži depresija, prav tako pa vlada nižja temperatura tudi nad Sredozemskim morjem. Temperature so narasle ali ostale nespremenjene le v severnih krajih, dočim so padle za 1 do 2 stopinji v južnem Primorju in v vzhodnih krajih. Morje je v južnem Primorju razburkano, v severnem pa valovito.

Dunajska vremenska napoved za torek: Južno vreme, spremenljivo, severno-zapadni vetrovi.

Globoko užalošeni javljamo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom, da je naš preljubi oče, gospod

VALENTIN KOBAL

posestnik in gostilničar

v Gradiških Lazih pri Litiji po hudi in mučni bolezn, previden s sv. zakramenti v starosti 50 let danes ob 15. preminul.

Pogreb blagega pokojnika bo v sredo 24. t. m. ob 11.30 izpred hiše žalosti, od koder ga bomo prepeljali k Devici Mariji v Polju, kjer ga bomo pokopali ob 15.

V Gradiških Lazih pri Litiji, dne 22. decembra 1930.

MARIJA, soproga; ANTONIJA, poročena ZIDARJEVA in JULKA, hčerki; LOJZE ZIDAR, zet.

Naši kraji in ljudje

Dvojna slavnost beograjskega dnevnika »Pravde«

V nedeljo je imel ugledni prestolnični dnevnik »Pravda« dvojno slavnost: otvorila jo je blagoslovljena bila nova zgradba tega lista, istočasno pa je praznoval lastnik in direktor lista g. Manojlo Sokić 25letnico svojega novinarskega delovanja, polnega vztrajnosti in časti.

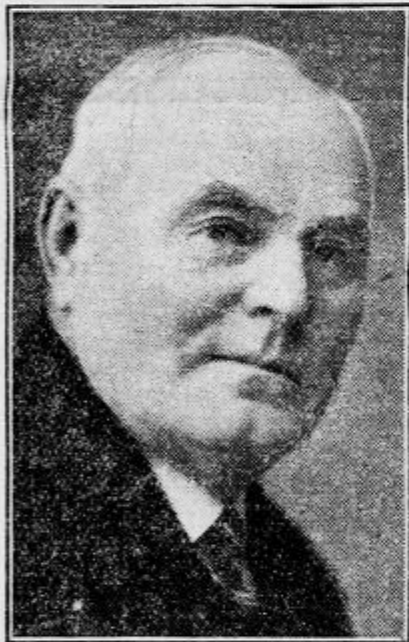
Od teh dveh praznovanja krona prva drugo. V dolgi dobi 25 let je g. Manojlo Sokić zasledoval kot svoj najvišji cilj in ideal, da bi s svojim vzornim, publicističnim in novinarskim delom služil interesu naroda z veljim organom javnega mnenja. Nedeljska proslava doma »Pravde«, kateri so prisostvovali predstavniki države in društva, je bila javno priznanje, da so njegova stremjenja popolnoma uspešna. Proslava se je udeležili predstavniki najuglednejših beograjskih krogov, pravi predstavniki vseh slojev, zastopniki vseh ustanov in društev, kar je najboljši dokaz da beograjsko prebivalstvo ceni tisk in novinarstvo ter ljudi, ki se zaslužno udeležujejo na tem polju.

Doma »Pravde« je blagoslovil sam patrijarh Varnava. Po izvršenem obredu blagoslovitve je dal patrijarh svoj blagoslov tudi slavljencu g. Sokiću ter ocenil njegovo plodnosno delovanje z iskrenimi besedami. Predsednika vlade je zastopal generalni inšpektor v ministrstvu za notranje zadeve g. Živojin Budimirović, ki se je tudi las skavo izrazil o delovanju dnevnika sploh, posebno pa še o delu g. Sokića ter želel novo otvorjenemu domu in listu še boljše bodočnosti. Tudi beograjska mestna občina je po svojem predsedniku čestitala »Pravdi« in njenemu direktorju, nakar so se vrstile čestitke množičnih zastopnikov društev in ustanov. Vsem tem čestitkam se z vsjo iskrenostjo pridružujemo tudi mi.

Vinko Kukovec 60letnik

Celje, 23. decembra.

Danes pred šestimi desetletji je bil rojen v kmečki hiši pri Sv. Tomažu v Slovenskih goricah občan Vinko Kukovec. V splošni celjski obrtni in posestnik g. Vinko Kukovec. Šestdeset let je dolga doba v življenju človeškim in le redki so oni, ki bi to dobo tako koristno in plodovito uporabili, kot je to storil naš Vinko Kukovec. Iz preprostega kmečkega sina se je s trdnjo voljo, žilavo sposobnostjo in iskreno ljubeznivostjo povzpelo do uglednega obrtnika in občan čislanskega javnega delavca. Ustvaril si je lepo eksistenco in poseduje na Lavi pri Celju veliko parno žago, obsežno lesno skladišče in dobro vpeljeno stavbeno podjetje. Toda ni vzledel le njegovo zasebno delo; še več je storil na polju javn. udejstvovanja v dobrobit slehernega posameznika in celokupnosti.

Po odsluženju vojaščini je obiskoval obrtno šolo v Gradcu. Ko je šolo končal, je praktičar v raznih podjetjih v Gradcu, na Dunaju, v Budimpešti, Zagrebu in Sarajevu, dokler se ni l. 1903. naselil v Celju. Že l. 1906. se je osamosvojil in takoj prvo leto samostojnosti prevzel v izvrševanje razne stavbe, med njimi dvojne šolske poslopje. L. 1910. si je ustvaril lastno domačo ognjišče z Marijo Fazarinčevno, hčerko tedanjega okoliškega župana, ki mu je rodila 5 otrok, 3 sinove in 2 hčerki. Po letih srečnega rodbinskega življenja pa ga je zadela l. 1923. huda nesreča; v kratki dobi sta umrla ljubljena soproga in starejši sinček. Težka bol pa kljub temu ni strla neupogljivega moža.

Njegova priljubljenost med vsem prebivalstvom je znana velika in iskrena. Povsod je bil klican in vabljen k javnemu delu in se je tem klicem tudi vedno brez oklevanja odzval. V celjskem okoliškem občinskem svetu je zelo ugledna osebnost in je že nad 8 let nepretrgoma podžupan okoliške občine. V bivšem okrajnem zastopu je bil odbornik, v sedanjem mestnem odboru pa je podpredsednik. Kot predsednik obrtnega društva v Celju vodi danes adaptacijska dela celjskega Obrtnega doma, prvega v Dravski banovini. Razen tega je še odbornik Zveze obrtnih društev dravske banovine, član načelstva Trgovsko-obrtno kreditne zadruge v Celju, član nadzorstva Celjske posojilnice, blaginjak obrtno nadaljevalne šole v Celju, odbornik Kmetijskega odbora v Celju in odbornik cerkveno-konkurenčnega odbora v Celju. Je zvest član Sokola, Jugoslovenske Matice, Ciril-Metodove Družbe in skoraj vseh kulturnih in gospodarskih društev v Celju in okolici. Za svoje velike zasluge v javnem življenju in delovanju je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. razreda.

Današnji naš slavljenc ima še dva živeča brata in eno sestro, od otrok pa mu še žive en sin in dve hčerki. Eden od bratov je gospodar na rodnem domačem posestvu, drugi pa je znani nacionalni delavec dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Mariboru in bivši minister, dočim živi sestra kot trgovka v Mali Nedelji. Vinko Kukovec je še danes ob 60-letnici svojega plodnosnega, trdega dela polnega življenja, vder, čil in čvrst kot mladenič in mu želimo, da bi ostal še mnogo let ohranjen v enakem zdravju in žilosti svoji družini in hvaležni mu javnosti.

Jubilej zaslužnega vzgojitelja

Slov. Bistrica, 22. decembra.

V krogu svoje družine je praznoval 71 rojstni dan upokojeni šolski upravni g. gospod Ivan Tomažič. Jubilar spada še k on stari gardi učiteljev, ki so orali ledino ljudskega šolstva in v težkih razmerah vzgojili več generacij. Rojen ob vzhodu zelene Pohorja v Cadrnu kot sin mlinarja in malega posestnika je obiskoval najprej gimnazij v Celju, potem pa učiteljske v Mariboru, kjer je maturiral leta 1880. V dolgi svoji službeni dobi 45 let je služboval samo v dveh krajih, in sicer pri Sv. Miklavžu v Slovenskih goricah in v Tinju na Pohorju, kjer je vzgajal mlado 42 let.

Tu ni občana, ki ne bi bil slavljencu hvaležen za dobre svete v raznih gospodarskih vprašanjih in za pomoč v raznih stiskah. V Tinju je g. Tomažič opravljal dolga leta službo občinskega tajnika, vodil pošto nabiralnico, ustanovil bralno društvo in nad 30 let je bil vodja pevške zbor, ki je nastopal v cerkvi in pri raznih prireditvah. Dilečnackrog je bil tudi znan kot zaveden narodnjak in je nastopal zaradi tega dosti težav v nekdanjih časih. S svojo zvesto življenjsko družico je dobro vzgojil 10 otrok. Stiri njegovi sinovi delujejo kot učitelji, najmlajša dva pa dovršujeta študije.

Slavljencu, ki uživa sedaj zaslužni pokoj v lastni hiši ob vzhodu tako priljubljenega zelenega Pohorja, od katerega se ne more ločiti, želimo še mnogo srečnih let.

Za novo radgonsko šolo

Gor. Radgona, 22. dec.

Tukajšnji krajevni šolski odbor je v zadnji svoji seji 18. t. m. razpravljal o nadaljnjih ukrepih glede zidanja novega šolskega poslopja. Po prečitanih zapisnikih o komisijonelnem ogledu starega šolskega poslopja in izbiro stavbišča za novo šolsko poslopje je po temeljiti in vsestranski razpravi bil sprejet sledeči sklep. Krajevni šolski odbor uvideva nujno potrebo zidave novega šolskega poslopja v obsejnem trgu Gornja Radgona; prizadeval si bo z vso resnostjo in z vso vmo, da se to čim prej uresniči. Ker pa je odločitev, ali se naj zidajo samo manjkajoči prostori ali pa popolnoma novo šolsko poslopje, kakor tudi kako se naj uporabijo dosedanja šolska prostori s praktičnega in rentabilnega stališča, zelo težka, dokler vsaj približno niso znani tozadevni stroški, bo krajevni šolski odbor pred to važno odločitvijo zaprosil bansko upravo v Ljubljani, da odpošlje na lice mesta strokovnjaka, ki bo pregledal prostore v starem šolskem poslopiju ter podal strokovno mnenje, če in v kakim stroški bi se dali ti prostori predelati v

stanovanja za učitelstvo ali pa eventuelno v uradne prostore.

Datje je naprosena banska uprava za brezplačno izdelavo načrtov in proračunov za obe varianti in sicer: a) za popolnoma novo šolsko poslopje, ki bo obsegalo 12 šolskih učnih sob, konferenčno sobo, sobo za učila, pisarno, telovadnico, risalno sobo, prostore za kmetijsko in gospodinsko nadaljevalno šolo, primerno sobo za šolsko polikliniko ter izolirana stanovanja za vse učitelstvo in šolskega slugo; b) za stavbo, ki bi obsegala samo manjkajočih sedem šolskih sob, stanovanje za šolskega upravitelja in šolskega slugo ter že vse gori navedene prostore, kakor posebna konferenčna soba, telovadnica itd., ki manjkajo pri sedanjem starem šolskem poslopiju. Tako, ko bo banska uprava tem prošnjam ugodila, bo krajevni šolski odbor imel ponovno sejo, na kateri se bo ponovno javno odločil za stavbo popolnoma novega ali dozdavno potrebnega šolskega poslopja.

DARMOL

čokolada za odpiranje

Božičnice

Ljubljana, 22. decembra.

Povsod je zima bela. Mraz pritiska in mnogo je ljudi, ki so jim sedanjí dnevi prinesli samo skrb in niso pričakovali Božiča s tisto radostjo, kakor ostali svet. V njihovih domovih, kakršne pač imajo v barakah ali v malih hišicah, velikih stanovanjskih kasarnah ter drugod ni tiste prijetne toplote in kakršne se počuti človek človeka. Mati gleda z otožni očmi po malčkih, ki zahtevajo od nje, da jim pričara vsaj od daleč tiste lepote, ki jo sluti okrog Božiča in o čemer slišijo drugje srečnejše tovariše in tovarišice pogovarjati se v šoli, na ulici, tu in tam. Sredi teh skrbi pa jim vendar pridejo nasproti dobrodušna društva, ki po svojih agnih članh uredijo tako, da vsaj kolikor toliko omilijo bedo.

V nedeljo dopoldne se je vršila božičnica Kola jugoslovenskih sester v dvorani Tehnične srednje šole pod predsedstvom dvorne dame gospe Tavčarjeve. Prihajali so in skoro jih je bila polna dvorana. Bili so otroci prosečih oči, z njimi so prihajale tudi revne matere, ki so se zdele trudne in bežne, zlomljene v življenjskih skrbih.

Božičnica je otvorila dvorna dama gospe Tavčarjeva z lepim nagovorom, v katerem je naglasila, da je vsaka Kolašica srečna. Če more osrečiti koga izmed revnih. Obenem se je spomnila vseh drugih, ki so pripomogli obdarovanju najbolj revnih. V prvi vrsti gre zahvala mestni občini, ki jo je zastopal občinski svetnik g. Likozar, dalje banovini, Kmetijski posojilnici, TPD in drugim podjetjem. Kolašicam se je zahvalil za požrtvovalnost občinski svetnik g. Likozar. Nakar je sledila razdelitev daril, vmes pa so bile na redu pevске točke deklic šentjakobske šole in deklamacije posameznih otrok.

Župan dr. Dinko Puc je opravil večerj dopoldne svojega najlepšega naloga, ko je v veliki dvorani Uniona obdaroval lepo število revnih otrok, za katere je zopet žrtvovala največ mestna občina. V imenovan dvorani se je zbralo poleg otrok tudi veliko gostov, ki sicer nimajo opravka tam. Otroci s svojimi starši ali redniki so sedeli tam in čakali tih in mirni, kaj dobe za Božič. Gospod župan je imel na mlčke ganljiv nagovor in želel staršem, kakor njim samim v imenu občinskega sveta srečne in vesele praznike.

V Mestnem domu je priredila lepo božičnico za obrtniške vajence in vajenke Zveze obrtnih združenj. Zbralo se je tamkaj okrog 500 vajencev in vajenk. Božičnici so prisostvovali tudi bivši minister e. dr. Albert Kramer, zastopnik zbornice TOI g. dr. Pretnar, načelnik Zveze g. Rebek, predsednik odbora za vajenke predavanja g. Mirko Krapež, načelnik obrtnih združenj: za stavbenike g. Breclji za kovinarje g. Batelj, za slkarje g. Pristov, za klenarje g. Pičman in za peke g. Mežnar. Božičnico je otvoril g. Krapež s prisrčnim nagovorom na vse goste in na obrtni naraščaj. Naglasil je, da je to lepo božičnico priredila Zveza obrtnih združenj z uvidenostjo in podporo raznih obrtnih združenj. Zaradi tega izreka vsem, ki so pripomogli k tej lepi slovesnosti najsrčnejšo zahvalo. Pozdravljajoč obrtni naraščaj, je izrazil željo, da sledi začetnim potem svojih učiteljev in postanejo vsi, ko dorastejo, dobri pomočniki, ugledni obrtniki, pošteni državljani in pravi Jugoslovenci. Na koncu je pozval mladino, da je zaklicala našemu dobremu in uvi devnemu vladarju, kralju Aleksandru navdušeni trikratni »Živio!« Zbrano mladino in goste je pozdravil nato tudi predsednik Obrtne zveze g. Rebek.

Za predsednikom je spregovoril v imenu zbornice za TOI g. dr. Pretnar, nakar je povzel besedo g. dr. Kramer, ki je naglasil važnost obrtniškega stanu v državi prikažujoč, v koliki meri je odvisna tudi srečna bodočnost našega naroda od poštenega obrtniškega stanu in k vsemu dobremu in napredku strmečega naraščaja. Želel je obrtniškiemu naraščaju najsrečnejše in najzgodovinejšo božične praznike, nakar se je zahvalil prirediteljem elektrotehniški vajence Lombar Veselo raznoličeno je zavladalo v dvorani, ko so prireditelji pričeli z razdeljevanjem res prekrasnih daril.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, miglanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo stropreizkušene »Franz Josefove« vode. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špec. trgovinah.

Vi ste že naročeni na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Podrobnosti o nesreči delavca Završnika

Hrastnik, 22. decembra.

Zadnja nesreča, ki se je pripetila pri nas, je treba popraviti odnosno spopolniti z naslednjim: Ponesrečeni Franc Završnik ni rudar, temveč železniški progovni delavec. Ni bil zaposlen pri prevažanju vagonov, temveč je v soboto dopoldne popravljal s svojim tovarišem tir štev. 4 na premikalnem prostoru nad Roškarjem Okrog 10. je premikala železniška lokomotiva na tem mestu. Službujoči kretnik šumej je pravčasno opozoril oba delavca, naj se umakneta, ker bodi porinili prazen vagon na tir št. 4. Oba delavca sta se tudi pravčasno umaknila in sicer na ono stran tira ob zidu bivšega nakladnega prostora TPD, kjer je prostor komaj 40 cm širok. Završnikov prijatelj je videl nevarnost in še pravčasno skočil malo naprej, kjer ni več zidu. Završnika pa je prišla kljuka od vagona, da ga je stojičje vleklo kakih 10 m ob škarp in na to vrglo na tla. Pri padcu je Završnikova desna roka padla na tračnico in so jo kolesa popolnoma odrezala nad komolcem. Ker se je vse to dogodilo za vagonom in prav hitro, niso mogli strojevožja in kretniki pri premikanju ničesar opaziti.

Prvo pomoč je nudil ponesrečencu telefončno pozvani občinski zdravnik g. dr. Neuberger v čakalnici II. razreda, priskočili pa so na pomoč tudi uslužbenci železnice in pošte. Družina železničarja Brodnice je poslala ranjencu nosilco, na kateri so ga odremili z opoldanskim vlakom v Ljubljano. Odrežano roko je zakopal Završnikov tovariš na pokopališču v Dragi.

Proračun jeseniške mestne občine

Jesenice, 19. decembra.

Dobro obiskana seja naše občinske uprave je v nedeljo popoldne razpravljala o proračunu. Proračun z mestnim ubožnim skladom vred izkazuje 1.324.117 Din izdatkov, kar se krije z rednimi dohodki, ki znašajo 214.768 Din, primanjkljaj je torej 1.109.349 Din, ki se naj krije s 100 odst. doklado na vse državne neposredne davke, kar znaša 610.143 Din in s trošarino na vino, pivo in žganje, kar donša letno 465.000 Din. H kritju spada tudi naklada na klavno živino in uvoz mesa, kar je predvideno z 32.250 Din dohodkov.

Izdatki pa se delijo takole: gospodarstvo 46.000 Din, uprava 124.760 Din, obresti dolgov 145.194 Din in razna dela 46.000 Din. Za vzdrževanje cest in mostov in za gradnjo vodovoda pri Sv. Križu in na Plavškem rovtu, za škropljenje cest in za nabavo škroplilnega voza je izdatek 236.000 Din, za zdravstvo izdaja občina 39.500 Din razni stroški, kakor ljudsko štetje, vojaški stroški, za poslopje sreskega načelstva razne komisije itd. pa 18.273 Din. Za socialno skrbstvo odpade 45.000 Din, na šolstvo in prosveto delo 374.290 Din, poleg tega pa letni obrok za prenove cerkve 100.000 Din, skupaj 474.290 Din. Kmetijstvo zahteva 3000 Din, izredni izdatki pa 70.000 Din. Med temi je v prvi vrsti načrt mestne regulacije in pa podpora občine onim posestnikom, ki so bili oškodovani od plazovja. Te podpore so predvidene v znesku 70.000 Din in ko se prištejejo še nepredvideni stroški, znašajo vsi izdatki skupaj 145.600 Din. V celoti izkazuje proračun pribitek od 43.71 Din.

Ob zaključku seje sta bila imenovana v odbor obrtno-nadaljevalne šole občinska odbornika gg. Peter Arnez in Lavoslav Planinšek.

Okrog jeseniške kolektivne pogodbe

Z Jesenic nam pišejo: Kranjska industrijska družba na Jesenicah je odpovedala dosedanja kolektivno pogodbo. Delavske organizacije so takoj iskale medsebojnih stikov zaradi sporazuma, da se sestavi enotni predlog delavstva za novo kolektivno pogodbo. Kakor pa čujemo je večinska organizacija, Savez metalških radnika odn. njega predsednik g. Jeram odklonil vsak sporazum in je sam izdelal osnutek nove pogodbe.

Razume se, da je vse delavstvo razum pristavev g. Jerama ogorčeno, ker sodi, da hoče nekdo tudi iz tega kovati politični kapital. Narodna strokovna zveza in Jugoslovenska strokovna zveza sta se že sporazumeli za skupni nastop. Predsednik Saveza, ki je obenem glavni delavski zaup-

Dober poznavalec glasbe

sodi o

„HIS MASTER'S VOICE“

„Mного ur užitka mi pripravlja moj gramofon „His Master's Voice“. Reprodukcijska je tako prirodna, da me vselej iznova navduši.

Tako govori priljubljeni umetnik in komponist Marek Weber.

Seveda je, tudi on kakor toliko drugih svetovnih umetnikov zaupal svoje posnetke izključno samo vodilni znamki „His Master's Voice“.

Najznamenitejši umetniki

Cena aparatom od Din 2400.— navzgor.

Zahtevajte kataloge in neobvezno predvajanje v vsaki boljši trgovini te stroke.

Najpopolnejši posnetki

„HIS MASTER'S VOICE“ gramofoni

Največja zaloga v Sloveniji

„GRAMOFON“

A. RASBERGER

Ljubljana, Miklošičeva c. 34

Telefon 33—83

Zahtevajte cenike in sezname plošč!

V smrt zaradi bolezni

Dolenjske Toplice, 22. decembra.

Danes ob 14. se je v svoji sobi ustrelil 22 letni Julij Škraber, mašinist v kopališču g. dr. Konvalinke. Pokojni Julij Škraber je bil že leto dni v tej službi, katero je prav vestno izvrševal. Trla pa ga je težka bolezen, imel je kamne v želodcu.

Zaradi te bolezni je trpel vedno večje bolečine in to ga je gnalo v obup, da si je vzel življenje. Predno se je usmrtil, je napisal pismo svoji materi, ki živi v Novem mestu. V pismu jo prosi, naj mu odpusti obupni korak, ker bolečin, povzročenih od zavratne bolezni, ni mogel več prenašati in ker je izgubil vsako nado, da bo okrevljal. Tragična smrt nesrečnega mladeniča je vzbudila mnogo sočutja.

Darilo gospodu ali gospe: 17423

gotova blazina

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

KULTURNI PREGLED

Koncert sester Mihajlović v Ljubljani

Lani napovedani koncert violinistke Marije Mihajlović se je slednjič vršil v petek, 19. t. m. v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani. Imeli smo priložnost spoznati dvojico prav odličnih umetnic, o katerih doslej nismo dosti ali prav nič čuli. Glavni interes je seveda veljal violinistki Mariji Mihajlović, ki je prevzela nase tudi levji del sporeda. Simpatični nastop in pa zelo visoka stopnja umetniške zrelosti sta sprva nekoliko skeptično občinstvo kmalu ogrela. Violinistka razpolaga z že jako respektabilno tehniko, ki je prišla seveda predvsem do veljave v d'Ambrosijevem koncertu. Ima gorak, poln ton tudi v najvišji legah ter lep, nepriljen način interpretacije. Njena spremljevalka, Olga Mihajlović, se je znala dobro prilagoditi solistini in je zaglala tudi nekaj samostojnih točk — od teh najuspešnejše je Fale »Ples z ognjem« (iz baleta »El Amor brujo«).

Sporod je bil okusno izbran. Prednjačala je Frankova edina sonata za violino in klavir, eno najodličnejših del svetovne violinske literature. Ta vseskozi cvetoča skladba, monotonična kakor vsa večja dela tega najplemenitejšega kontrapunkta preteklega stoletja, napravi zaradi svoje izredno perfektno izdelanosti vedno vtis improvizacije, ter gotovo pomenja najvišjo

stopnjo kompozicijske tehnike. Kako Franco suvereno, a vedno samoniklo mojstruje in preoblikuje kratko melodično frazo, izzove vedno znova občudovanje. V roti tej skladbi je seveda kratkoson na invencija d'Ambrosia v koncertu, op. 29, kaj kontrastujoča in ne more zanimati. Koncert je pač prilika za virtuozna, da pokaže svojo tehnično dovršenost, kar je Mihajlovićeva v polni meri izpolnila.

Debussyjeve skladbe »L'isle joyeuse«, skrajno karakteristično delo, pri katerem pa je jakost interpretacije pianistke ni za doščala »La puerta del Vin«, skladba španskega značaja v karakterju habanere iz zbirke »Préludes« in pa slavni »Reflets dans l'eau« so dovolj znane in jim ni treba tu peti elog. Spored sta zaključila Milojčevića »Srpska igra«, ena redkih jugoslovenskih skladb na violino, ki je prav efektno napisana, in pa Rahmaninova »Ples«, ki vzge. Treba je bilo dodati še dve skladbi in publika, ki se je do t. o. t. dokaj številno odzvala, je bila z izvajanjem obeh umetnic navdušena. Upajmo, da se bodo nastopi domačih umetnikov vendarle udomačili, ko bomo, kakor so že doslej dokazali mnogi koncerti violinistov in pianistov, prav lep kader umetnikov, katerih ni treba biti sram in ki za naše koncertne potrebe gotovo popolnoma zadostujejo. Dvlejš pa je le še vedno navada, da smatramo tuje umetnike za toliko popolnejše, kolikor so — dražji od naših. L. M. Š.

Danes poje Rihard Tauber

v krasni Lehárjevi filmski opereti

ZEMLJA SOLNCA

Romantična ljubezen kitajskega princa in lepe Dunajčanke

Poleg tega najnovejši Paramountov „Zvočni tednik“.

Predstave danes ob 4., 7. in 9.

Predprodaja vstopnic od pol 11. do pol 13. popoldne!

ELITNI KINO MATICA

Telef. 2124

Damam za Božič

LEPE PLASČE, GOSPODOM PA LEPE SUKNJE
iz konfekcijske trgovine

Drago Gorup & Co., Miklošičeva cesta 16/1

Domače vesti

* **Kralj pokrovitelj velesejma** v Ljubljani. Nj. Vel. kralj. Aleksander I. je blagovolił prevzeti pokroviteljstvo XI. mednarodnega vzorčnega velesejma, ki se bo vršil v Ljubljani od 30. maja do 8. junija 1931.

* **Izprememba v državni službi.** Šumarski svetnik in šef šumarske uprave v Kranjski gori Fran Miklavc je kot šumarski sreski referent premeščen k sreskemu načelniku v Ljubljani.

* **Promociji.** Včeraj je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravstva g. Stanko Čermelj iz Brežic, agilen član in večkratni predsednik »Triglava«. V soboto 20. t. m. pa je promoviral na dunajski univerzi za doktorja filozofije gde. Ksenija Osana iz Sv. Marjete ob Lestnici, nečakinja inž. M. Osane. Čestitamo!

* **Imenovanje novega enotnega ljubljanskega sreskega cestnega odbora.** Dosedaj je bil ljubljanski politični okraj deljen v dva cestna odbora: v ljubljanske in višnjegorskega. Po novih predpisih pa je dosedanja razdelitev ukinjena in je kr. banska uprava imenovala za srez le en odbor, ki je sestavljen takole: načelnik g. Lebingger, trgovec in župan iz Litije, podnačelnik g. Erjavc Josip, fotograf iz Podsmreke v občini Draga, za odborniki pa gg.: Ferdinand Tomazin, trgovec in posestnik iz Šmartna pri Litiji; Josip Gale, kmet in župan iz Ravne brda, Janec Koter posestnik iz Gabrovke, inž. Fran Loskot, rudniški ravniatelj v Zagorju, Ivan Lovrač, posestnik v Podlipovcih, Tit Strmiljan posestnik iz Mačkoveca, Fran Strubelj posestnik in lesni trgovec iz Peč, Jos. Motnik, posestnik iz Stične in Anton Kovačič, posestnik in gostinčar iz Sela. Oba stara odbora ukineta svoje delovanje s koncem leta in novi proračun bo sestavil že skupni sreski cestni odbor. Njegova pisarna bo v Litiji.

* **Himen.** V nedeljo se je poročil g. inž. arh. Lado Kham, brat uglednega ljubljanskega trgovca, z gospodično Vilko Zargičevič, hčerko ugledne rodbine v Kostanjevici. Mlademu paru želimo mnogo sreče!

* **Rezultacijski načrt za Bled** se ni definitivno in še ni odobren od merodajnih oblastev, kakor bi se dalo sklepati iz tozadevnega poročila v nedeljski številki »Jutra«. Pristojni strokovnjaki banske uprave studirajo sedaj od prof. arh. Vurnika izdelani načrt in številne ugovore, ki so bili vloženi proti temu načrtu. Se le potem bo banska uprava izdala svojo odločitev.

* **Sprejemanje strank pri kraljevski banski upravi dravske banovine** v Ljubljani. Gospod ban dravske banovine dr. Drago Marušič bo sprejemal stranke izveniš praznike ob torkih in petkih od 10. do 20.

13. ure. Ob istih dnevih in ob istem času bo sprejemal stranke tudi pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer. Ob tej priliki se stranke opozarjajo da je v smislu zadevnega razpisa ministrskega predsednika dovoljeno intervenirati le v lastni zadevi ali pa potom zakonitih in pooblaščenih javnih zastopnikov. Obenem se stranke opozarjajo, da je v njihovem interesu, ako obravnavajo svoje zadeve predvsem pri pristojnih prvoinstančnih oblastih oziroma pri pristojnih načelnikih oddelkov ter šefih oddelkov, kar je razumljivo, da se g. ban oziroma g. pomočnik bana morata posvetiti v glavnem vodstvu uprave in posebno važnim vprašanjem obsega značaja ter reševanju pritožb, v kolikor so naperjene proti upravnim organom. (AA).

* **Razpust društev.** Ker že več let ne delujejo in nimajo pogojev za pravi obstoj je kr. banska uprava dravske banovine razpustila naslednja društva: Podporno društvo jugoslovenskih akademikov v Ljubljani, Društvo certifikatistov za Slovenijo v Ljubljani, društvo »Organisation Franco-Slovene« v Ljubljani ter Esperantski klub v Novem mestu.

* **Čudovite uspehe dosežete z liker-esenca.** mi, ki so pripravljene za domačo izdelavo najfinjših likerjev ter najboljšega ruma. Dobite jih v drogerijah KANC, Ljubljana in Maribor. 15641

* **Pokop rezervnih oficirjev z vojaškimi častmi.** Umrlemu rezervnemu oficirju in uradniku pristaja pogreb s predpisanimi vojaškimi častmi. Smrt rezervnega oficirja ali uradnika je pravočasno pisмено javiti pristojni komandi mesta z naslednjimi podatki umrlega: čin, vrsta orožja ali stroke, ime in priimek, s katerim ukazom je dobil zadnji čin, kje je umrl, za kakšno boleznijo, kdaj bo pogreb, lišna žalost (ulica, hišna številka), kje bo pokopan, ali se je udeležil vojne.

* **Ne v Argentino!** Konzulat republike Argentine v Beogradu opozarja zainteresirane, da se v Argentini zaenkrat prav težko dobi delo, ter jim svetuje, naj se v lastnem interesu nikar ne selijo v omenjeno državo.

* **Spodnja kočja na Golici** bo na Božič in Štefanovo odprta. Smučarji in izletniki vabljeno.

* **Tri rože.** To je naslov knjige Josipa Fr. Knafliča, ki je pravkar izšla. Avtor knjige je kot zelo zabaven pripovednik zlasti »Jutrovemu« čitatelstvu dobro znan po številnih svojih črticah, kramljanjih, feljtonih itd. polnih humorja, življenjske svežosti in zdravega drznega spornega duha. Najbolj pa se je priljubil s svojimi tako zanimivimi detektivskimi zgodbami, kakor »V znamenju srca«, »Gospa Tija«, »Mož, ki je hodil za svojo senco!« V božični številki pa začne izhajati, kakor smo že naznanili, najnovejša veleznanimiva zgodba izpod njegovega peresa »Skrinostni preganalec starega gospoda Žulaja.« Ni dvoma, da bo Knafličeva knjiga »Tri rože« razveselila široki krog njegovega čitatelstva in da bo vse segalo po nji. Cena lično opremljene knjige, ki jo priporočamo kot božično darilo, je 30 Din. — Naroča se v upravi »Jutra« dobiva pa tudi po vseh knjigarnah.

* **Za božične in novoletne čestitke** se poslužujte večbarvnih, v bakrotisku izvršenih umetniških razglednic, ki jih je izdala za Božič in Novo leto družba »Slika« in se dobivajo po vseh knjigarnah in tobakarnah.

* **Nepričakovano odkrita podzemna jama** na Dolenjskem. V vinorodni Trški gori so delavci v soboto kopali v vinogradu, ki je last ge. Kozinove iz Novega mesta, tik zidanice jame za vodnjak. Ko so jo izkopali že v globlino dobrega metra, so našli kopati na trdo skalo, ki jo je bilo treba razstreliti. Pri razstrelitvi se je presenečenim delavcem naenkrat odprla jama, globoka kakih 15 do 20 metrov. Zaradi mrača so delavci opustili nadaljnje raziskovanje. V nedeljo pa se je odpravila v vinograd lastnica s potrebnimi delavci in pripravami v svrhu preiskanja te nenavadno hitro odkrite globeli.

* **Smrtna nesreča pri kopanju vodovodnega kabla.** Iz Novega mesta nam pišejo: Pri kopanju jame za pokladanje vodovodnih cevi pri novo grajenem kaškem vodovodu je bil zaposlen tudi 17 letni J. Grab-

Vesel Božič poln smeha
in zabave Vam bo pripravil v KINU IDEAL

svojim filmom

Pazi Harold

Pride! Kino Ideal! Pride!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.

22. decembra 1930.
Ljubljana 7. 771,7, —0,6, 85, 10, sneg, 2,1;
Maribor 7. 769,6, —2,0, 92, —, 10, sneg, 1,0;
Mostar: ni dežes; Zagreb 7. 771,9, 0,2, 95,
E 2, 10, sneg, 2,0, Beograd 7. 771,5, —2, 84,
ESE 4, 10, sneg, 1,0; Sarajevo 7. 770,8, —2,
93, mirno, 10; Skopje 7. 772,0, 3, 94, mirno,
10; Kumbor 7. 764,1, 12, 85, ENE 2, 8, dež,
3,0; Split 7. 766,1, 9, 85, NE 6, 6, dež, 12,0;
Rab 7. 767,0, 6, 82, WSW 6, 10, dež, 4,0;
Vis 7. 764,4, 7, 95, mirno, 10, dež, 16,0.
Solnce vzhaja ob 7,36, zahaja ob 16,22,
luna vzhaja ob 10,39, zahaja ob 19,19.

Najnižja temperatura v Ljubljani —1,8,
v Mariboru —2, Zagrebu —2, Beogradu
—3, Sarajevu —2, Skoplju —1.

Najlepši dar — zavojček zdravja

Ako v vaši obitelji ali med vašimi prijatelji kdo ni najboljšega zdravja bo zavojček

OVOMALTINE

dar največje pozornosti, ki mu jo morete izkazati.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: velika škatlica 56 Din, srednja škatlica 32 Din, mala škatlica 16 Din.

Nalivno pero

Specijalna zaloga vseh nalivnih peres svetovno priznanih znamk:

Watterman's Pen
Osmia • Parker
Wahl Pen
Montblanc

ima stalno v zalogi

J. Bonač, Ljubljana

ner iz Malega Kala. V soboto proti večeru, ob času, ko ponavadi razstreljujejo minerijske skale, sta se dve mini takoj razstrelili, dočim se tretja dolgo časa ni hotela vžgati. Zato se je približal Grabner k podminirani skal, da dožene vzrok pasivnosti mine. V trenutku, ko se je približal skali, pa se je mina vžgala in deli razstreljene skale so mladega neprevidneža na mestu ubili. Tak tragični primeri se pri omenjenem delu večkrat dogajajo, in to vedno zaradi neprevidnosti minerijskih samih. Grabnerja je zelo škoda, ker je bil priden in pošten fant.

* **Smrt zaradi zastrupljenja.** V ljubljanski splošni bolnici je v soboto zjutraj v starosti 62 let umrl g. Jožef Knific, župnik v Gorjah pri Bledu. Po mali operaciji na roki se je po neprevidnosti zastrupil ter je moral iskati pomoči v bolnici. Pomoč pa je prišla prepozno. Pekojnik je bil rojen v Trbojah pri Kranju. Truplo so prepeljali v Zimske suknje

Obleke

Rekord

Perilo

Čepice

v nizkih cenah, v vseh oblačilnih potrebščinah je dossegla trdka

Pletenine

Trikotažo

A. Presker

Sv. Petra c. 14

Klobuke

I. t. d.

Darujte za Božič in novo leto gramofon ali gramofonske plošče!

S tem boste svojim dragim napravili največje veselje. — Mi imamo najbogatejšo izbero aparatov in plošč. Nebroj novitet! Slovenski posnetki Premela, klasična godba, pesne novosti, kompletne opere od Din 350.— navzgor. Originalni posnetki iz najnovejšega Tauberjevega zvočnega filma »Dežela solnce«. 17749

»Gramofon« A. Rasberger
Miklošičeva cesta 34, telefon 3383.

50 pisalnih strojev

rabljenih — urejenih

RAZPRODAJA

do 6. januarja po znižanih cenah

THE REX CO.

Ljubljana, Gradišče 10.

Za praznike

Vam postreže z dobro kapljico gostilna

»Pri Fajnostnu« Sv. Petra nasip 5.

Močno belo namizno vino . . . Din 12.—

Močno črno vino . . . » 12.—

Bizeljčana . . . » 14.—

Rizlinga . . . » 16.—

Cvička . . . » 16.—

Burgundca . . . » 20.—

Za Vašo pisarno samo

DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR 1931, obenem Posl. Adresar Jugoslavije. Din 30.— v knjigarnah. 17090

Zelo primerno BOŽIČNO in NOVOLETNO darilce

je krasna aluminijasta ali emajlirana modra, siva ali črna kulinska garnitura, jedilno orodje v veliki izbiri, otroške garniture posode itd. katere tudi najugodnejše vredita • telefon 17139

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Globoko znižane cene!

Damski plašči že od . . . 250 Din naprej otroški v vseh velikostih od 120 Din naprej. Hitite z nakupom, dokler je izbira večja. 380

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Oglejte si cene in blago v izlozbi!

PRAKTIČNA BOŽIČNA DARILA

I. MAČEK

konfekcija za gospode in otroke
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Gorje, kjer je v župnišču bilo položeno na mrtvaški oder. Pogreb se je vršil včeraj dopoldne.

* **Grozna železniška nesreča** se je pripetila na progi med Maglajem in postajo Rečica. Soljak Salih Bradarevič iz Laznice je vodil konje in voz z velikim tovorom. Voz je prešel preko proge je naletel na vlak, ki je zdrobil voz in usmrtil konje. Bradareviča je silni sunek vrzel z voza tako, da je prišel pod kolesa vlaka, ki so ga grozno razmesarili; deli njegovega trupla so obležali več metrov daleč ob progi.

* **Razprava proti Savku Pintarju.** Kakor čujemo, se bo tretja razprava proti Savku Pintarju in njegovemu tovarišu Zingerju zaradi zločina roparskega umora posestnika Rajeja vršila pri ljubljanskem višem deželnem sodišču. Novomeško državno tožilstvo je vložilo proti temu ugovor.

* **Žrtve mraza ali zločina?** V nedeljo je popival po Mirni peči na Dolenjskem kmečki sin Movinec, doma iz Malega Vrha pri Mirni peči. Nekoliko vinjen se je zvečer podal čez Golobinjak proti svojemu domu. Drugo jutro pa so ga našli kmetje mrtvega na vrhu Golobinjaka ter so ga dali prenesti na dom. Po mrtvaškem pregledu je bil fant pokopan na domačem pokopališču. Ker pa so se jele širiti govorice, da imenovani ni zmiznil, temveč da je bil napaden, se bo truplo ekshumiralo, da se ugotovi vzrok smrti.

* **Slabo vreme.** Snežne čevlje morate mirno izbirati, ker se naglica maščuje. Snežni čevlji morajo dobro pristajati in biti v obliki in barvi skladni z obleko. Sedaj je čas, da si nabavite dobre in cenene čevlje Wimpasing. Ne odlašajte dalje! Snežni čevlji Wimpasing se vsako zimo hitro razprodajo. Zahtevajte čevlje Wimpasing z rdečo znamko zvezdo, ki je znak prvostanske blaga.

* **Kaj je zobna gniloba.** Pod zobno gnilobo (caries) razumemo uničenje zobne snovi po deloma kemičnih, deloma bakterijskih procesih. Gniloba ni samo najčešče obolenje zobov, nego sploh najbolj razširjena bolezen. Dobimo jo pri vseh narodih sveta, a največ pri Evropljih. Slabe kisline, ki se tvorijo zaradi vretja ostankov hrane, se lotijo na težko dostopnih mestih naitrše snovi, sklenine. V tako nastale defekte vderelo bakterije in uničijo temeljno snov zobovja, zobno kost. Vnetje zobnega živca (pulpitis), vnetje koreninske kožice (periodontitis) in naposled popolno uničenje zoba so posledice. Dobro varovalno sredstvo je zobna pasta Pebecco. Ko pride ta pasta v usta nastopi močna sekrecija alkalije sline. Pebecco in sline takoj uničita vsako kislino.

* **Obleke in klobuke kemično čisti.** barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

TO — zobna pasta najboljša!

* **Kupujte Ciril Metodove razglednice** za božič in novo leto!

Iz Ljubljane

u— **Novi komandant Dravske divizije** v Ljubljani. Včeraj ob 14. se je pripeljal v Ljubljano novo imenovani komandant Dravske divizije, divizijski general g. Bogoljub S. Ilić. G. general je to pot prišel v Ljubljano neoficijsko, v privatnih zadevah in bo prevel svoje novo mesto šele v prihodnjih dneh. Na kolodvoru sta g. generala sprejela načelnik štaba g. polkovnik Todor Mihovčič in g. podpolkovnik Jaklič.

u— **Matineja zvočnih šaloiger in burk ZKD** v kinu Matiči bo nudila mladini in tudi mali deci največje božično veselje. Spored je zelo skrbno sestavljen in vsebuje zgolj take filme, ki so otrokom primerni.

Tako bo nastopil zamorski otroški klub Rantaplan v dveh komadih in sicer v filmih »Rantaplanov cirkus« in »Rantaplanovci gredo v šolo«. Največjo senzacijo pri mladini in tudi pri odraslih pa bodo vzbudili filmi v katerih bodo nastopili živi, govoreči psički, ki se bodo vedli popolnoma kakor ljudje. Igrali bodo burko »V pasjem baru«. Manjkala tudi ne bo popularna »Miki-miška« ki bo občinstvo kar najprijetneje zabavala. V poučne svrhe bo prikazen še najnovejši zvočni tednik, skratka veleumetni mladinski program. Predstave v kinu Matiči 25. in 26. t. m. ob 10. in 11. dopoldne v soboto ob pol 15. in v nedeljo ob 10. in 11. dopoldne. Vstopnice se daje pri blagajni kina Matice eno uro pred predstavo.

u— **Iz gledališča.** Božični repertoar drame obsega dela, ki so se v začetku letošnje sezone najbolj priljubila. Na sveti dan ob 15. se uprizori Tolstega komedija »Serija A-000001«, ob 20. pa Nušičeva »Gospa ministrca«. Štefanovo popoldne je namenjeno našim malčkom in se uprizori Golieva božična pravljica »Peterčkove poslednje sanje«, zvečer ob 20. pa nam bo govoril Nestroy v svojem »Utopljenca«, ki je brez dvoma ena najbolj uspešnih komedij, kar jih je bilo zadnje sezone v naši drami. Za vse predstave veljajo znižane, ljudske cene. Predprodaja pri dnevnih blagajni v operi danes dopoldne in popoldne, jutri samo dopoldne, v četrtek in petek pa dopoldne ločeno za dramo pri glavnem vrodu v operi, za opero pa pri dnevnih blagajni v operi. Premiera Balzacove komedije »Mercadet« bo v nedeljo. Režira dr. Branko Gavella z vsoto temeljitostjo svojega obsežnega znanja. Naslovno vlogo igra g. Levcar. V ostalih vlogah je zaposlen skoraj ves dramski ansambl. Naslednja premiera, Golieva vesela pravljica »Princeška in pastirček« bo prve dni januarja v režiji prof. Šesta. — V operi bodo v četrtek ob 15. peli opero »Car in tesar«, ob 20. pa se ponovi »La Mascotte«. V petek ob 15. bodo peli »Grafico Marico«. V partiji Lize nastopi mlada dramska igralna gđ. Kukčeva. Zvečer se poje »Carmen«. Vse te predstave so izven abonmaja pri znižanih cenah.

u— **Poroka.** V nedeljo je poročil g. dr. Klinar, stolni kanonik in župnik v knezoškofijski kapeli gđ. Jelko Furianovo, hčer-

Naš božični program:

v najnovejšem svojem zvočnem vefilmu

Poljub

Pride! Za Božič! Kino Ljubljanski Dvor

ko pokojnega dr. Iva Furlana, s kapetanom I. stopnje Karlom Tauberjem. Bilo srečno! u— **Med božičnimi smrečicami.** Na Kongresnem trgu vlada med smrečicami že teden dni od jutra do večera največja živahnost. Pred nekaj dnevi so pripeljali tam od kamniške straži še par voz prav lepih dreves, ki jih letos ljubljanci pridno kupujejo. Drevesca niso predraga, danes in jutri pa bodo še cenejša.

u— **Stavka Meinlovih uslužbencev** v Ljubljani deloma končana. Včeraj je po 18 dnevni stavki uslužbencev podružnica trdnice Meini v Šelenburgovi ulici v Ljubljani začela zopet obratovati. Kakor izvemo, obratuje trdnica večinoma z drugim osebeim, a ves dosedajni personal z izjemo enega uslužbenca je bil premeščen v druge podružnice, tako v Zagreb in Beograd. V Zagrebu stavka še vedno traja in je odprta od petih samo ena podružnica, kjer delajo z osebeim, ki so ga poklicali z Dunaja. Kakor znano, so se uslužbenci v Zagrebu zaradi tega pritožili na bansko upravo, borzo dela in inspekcijo dela.

u— **Pomlad na trgu.** Trg poleg Zmajškega mostu je sleherni dopoldne ves v zelenju in ovehčah. Vsake vrste zelenje razkazujejo kmetice iz okolice, Gorenjke iz pod planin iz gora pa prinašajo na trg tudi cvetje, v prvi vrsti seveda teloh, ki so ga polni že sedaj okrog Božiča naši višinski kraji.

u— **Poštna hranilnica** podružnica v Ljubljani zaključila svoje poslovanje za stranke dne 24. decembra ob pol 13.

u— **Namesto cvetja** je poklonilo učiteljstvo I. drž. dekleške meščanske šole v Ljubljani v počastitev spomina blagopojne gospe Jožete Potočnikove »Podpora« nemu društvu za gluhonemno mladino 200 dinarjev, za kar se mu odbor najtopleje zahvaljuje.

u— **Nogo si je zlomil na tlaku.** 50-letni mlazarski pomočnik France Mihael, stanujoč na Prulah 18, je predinsodnim okrog 19,10 na Dunajski cesti tik pred Flgovčevim gostilno padel na polzskem tlaku. Padec je bil tako nesrečen, da si je Mihael zlomil desno nogo in so ga morali prepeletati v splošno bolnico.

u— **Neroden pijanček.** Na zabjeko je bilo v nedeljo zvečer prav prijetno, zlasti pa v gostilni »pri Sodku«. Veselje bi trajalo brez motenj do policijske ure, če se ne bi prizibal v gostilno neki K., ki je po izpraznitvi nekaj kozarčkov postal nasilen. Na lepem se je razjezil, udaril po mizi in pričel hruliti goste. Naposled je v jezi par kozarcev razbil in utrl nekaj šip. Poklicali so stražnika, ki je ukrenil, da se je K. ohladil na deskah v policijskem zaporu.

u— **Tatinski drobiž.** Vdova Ljudmila Kezele, stanujoča v Roblovi ulici v baraki, je prijavila, da ji je v noči na 21. t. m. neznan tat odnesel iz drvarnice 8 kokoši, ki jim je prej na mestu porezal vratove. Kezeletovo je kokušji tat oškodoval za okrog 240 Din. — V hlev trgovca s premožnog g. Skalarja na Mirju 4 se je spizlil v noči na nedeljo neznan postopač, ki je tam najbrže iskal toplo prenočišče. Kmalu pa se je premislil in se ni vlegel, marveč se je spizlil do ležišča ilapca Antona Štruklja in mu ukradel sivo suknjo v kateri je imel omenjeni nad 200 Din gotovine. Neznani zlikovec je oškodoval Štruklja skupno za okrog 1100 Din.

u— **JNAD »Jadrani«** priredi jutri zvečer ob 21. božično za svoje člane. Spored je zelo pester, zato vabimo vse člane, da se božičnice udeleže v čim večjem številu. — Plesna vaja danes odpade in bo na Štefanovo ob 15. v areni.

u— **Društvo nižjih mestnih uslužbencev** v Ljubljani priredi 5. januarja v veliki dvorani Mestnega doma svojo običajno predpustno veselico, v prid podpornemu skladu društva. Sodeluje godba »Zarja« pod vodstvom g. Dolinarja. Začetek ob pol 20. Za obilen obisk se priporoča odbor.

u— **Ciril Metodov ples** bo 5. januarja v gornjih prostorih ljubljanske Kazine.

u— **Vprašanje, kaj naj podarim za božič** je rešeno, ako se potrudite v trgovino F. ČUDEN, Prešernova 1.

u— **Novost v cvetličah.** Prvič so v Ljubljani cvetlice božično zvezde (Poinsettia pulcharima), že po imenu so te cvetlice posebno prikladne kot božično darilo. V Ljubljani dobite božične zvezde samo v cvetličarni Herzmansky, Stari trg.

KINO IDEAL

Samo še danes ob 4.,
pol 8. in 9.

V viharju življenja

Popolnoma novo! Krasno!

u— Najlejša božična darila v največji izbi dobite najceneje v trgovini »Baťa«.

Iz Celja

e— Zadnja pot Ratka Salmiča. Včeraj popoldne so narodni Celjani spremenili na zadnji poti na okoliško pokopališče enega svojih najodličnejših meščanov, nepozabnega Ratka Salmiča. Pevci so zapeli pred bolniško mrtvašnico žalostno »Pomladi vse se veseli«, nakar se je začel pomikati dolg pogrebni sprevod skozi mesto in po Mariborski cesti na okoliško pokopališče. Za križem je korakala večja četa celjskih lovcev s puškami in Celjsko pevsko društvo, za vozom s krsijo pa je šla žalujoča rod-bina, nato pa sreski načelnik dr. Hubad, po-veljnik 39. pešpolka polkovnik Kostić, pred-sednik upravnega sodišča dr. Gorican in številni zastopniki javnih uradov in društev ter pokojnikov prijatelji in znanci. Ob odprti grobnici se je poslovil najprej od po-kojnega Salmiča v imenu celjske podružni-ce Jugoslovanske Matice predsednik sodnik dr. Bavdek, za njim pa v imenu celjskih društev upravitelj Prekoršek in v imenu lovskih tovarišev prof. Mravljak. Ko je noč že zagrinjala zasneženo pokrajino, so lovci sprožili v zadnji pozdrav svoje puške in točno se je oglasil s pokopališča lovski rog. Veličasten pogreb je pokazal, kako zelo je bil pokojni Ratko Salmič priljubljen in cenjen med Celjani.

Nismo niti premлади
niti prestari

da se ne bi naučili igrati kakega in-strumenta. Kupite si samo dober poceni instrument, h kateremu prej-mete tedensko poučna pisma za-ponj. Pišite se danes po našo brez-plačno knjižico »Kako postanem do-ber godbenik?«

MEINEL & HEROLD,
tvornica glasbil in harmonik,
prod. podr. Maribor št. 101.

e— Znižanje mesnih cen v Celju. Z 20. t. m. so bile cene mesa v Celju znižane in znašajo za kg: telščina 18 do 20 Din. (preje 20 do 22), svinčina 18 Din. (preje 25 do 28), krčice in šunka 24 Din. Volovskemu me-su ostanje cene neizpremenjene, in sicer stane prvovrstno meso 20 Din. ostalo pa 16 do 18 Din za kg. Cene kravljega mesa so 16 do 18 Din. Cene živine za kg žive teže so naslednje: pitavi voli 9.50 Din. slabi voli 8.60 do 9 Din. mršavi voli 7.70 do 8 Din. telce debele 7.50 do 8 Din. teleta 10 do 11 dinarjev in zaklana teleta 13.50 do 14 di-narjev, zaklane svinje 14 do 15 Din. Prvo-vrstno prekajeno meso stane 24 Din kg, druge vrste 23 Din. Banske uprava je raz-veljavila tudi dosedanj ključ za kalkulaci-jo kruha in mesa v Celju.

e— Nabavite še danes srečne državne razredne loterije kot najprimernejše dari-lo svojim dragim. Pohitite, da ne boste prepozni! Srečke se dobe v celjski po-družnici »Jutra«.

e— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici so umrle. 17. t. m. 41-letna Marija Smole, posestnica žena od Sv. Stefana pri Smarju, 19. t. m. 15-letna Marija Čakševa, hči kočarja iz Stranj pri Smarju na davi in 22. t. m. 20-letna Stojanka Zr-ničeva, hčerka upraviteljice učiteljskega konvikta v Banjaluki.

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Okolica bolnikova se izogne boleznim vratu in grla, uporabljajoča okusne ANACOT-PASTILE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. 350

Cena malega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

e— Celjani so veseli zvočnega filma. V soboto zvečer je bila v Celju krstna pre-dstava zvočnega filma, ki ga je oskrbel agilni lastnik Mestnega kina g. Ferdo Če-plak. Občinstvo je v soboto pri obeh pre-dstavah napolnilo dvorano, istostak pa tu-di pri vseh 5 nedeljskih predstavah. Otvo-rnitveni film je bila krasna dunajska ope-rata »Dvoje src v 3/4 taktus«, ki je občinstvo zadovoljila nad vse pričakovanje. Priznati moramo, da je zvočna aparatura prvovrstna in da bi glas ne mogli bolje reproducirati, kakor je to v Mestnem ki-nu. Na vseh celjskih ulicah odmeva že dva dni ta ali oni refren iz omenjenega filma. Tudi na deželi je vzbudil celjski zvočni film največje zanimanje.

Iz Maribora

a— Božični prazniki v gledališču. Na božični dan, 25. t. m., popoldne ob 15. bo otroška predstava čarobne igre »Aladin«, ki decar zaradi pravilnega okolja in za-bavne vsebine zelo ugaja. Zvečer ob 20. bo premiera priljubljene opere »Graf Luksemburški«. Na novo zrežiral in in-sceniral jo je g. Djuka Truhovčič, ki bo pel tudi glavno tenorsko partijo. Dirigi-ral bo g. Herzog. Na Stefanovo bo popo-l dne ob 15. moderná opera zelo tempe-ramentne muzike in veselega dejanja »Aleksandra«, zvečer ob 20. pa se bo pono-vilá opera »Lutka«, ki spada med le-tošnje najbolj uspele operetne uprizoritve. V soboto 27. t. m. se bo pela popularna

»Prodna nevesta«, v nedeljo popoldne pa bo ponovitev otroške predstave »Aladin«. Zvečer ob 20. prva repriza »Graf Lu-ksemburški«.

a— Za rezervne pešadijske podporočni-ke so z ukazom Nj. Vel. kralja imenovani sledeči Mariborčani: Gujo Hreščak, Milan Jaklič, Reinhold Jeglič, Karel Kopic, An-ton Kump, Josip Laznička, Rudolf Senica, Josip Strojan, Josip Vrecl in Vlado Weixl.

a— Sreski odbor Narodne Odbrane za Maribor in okolico se je iz Narodnega do-ma preselil v Streharjevo hišo v Grajski ulici št. 5 (nasproti gradu), kamor se naj naslavljajo dopisi. Uraduje vsak delavnik ob 8. do 12. in od 14. do 18. Blagajna poslu-je še posebej vsak torek in petek ob 18. do 19. Na oblatni odbor NO se naj nasla-vaajo dopisi kakor doslej, tudi v bodoče v Maistrovo ulico 17. Pristopajte k Narodni Odbrani, ustanavljajte krajevne in sre-ske odbore!

a— Taksametre morajo s 1. januarjem 1930 imeti vsi avtoizvoščki v smislu odloka banske uprave od 15. t. m. Taksametri mo-raj biti nritreni na vidnem prostoru, da ga lahko gost opazuje, »onoči in v mraku morajo biti razsvetljeni. Po 1. januarju ne bo smel voziti noben avtotaksi, ki ne bo imel ta'sametra.

TRENCHOATI

površniki, hubertusplasiči, usnjeni jopiči, kože, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoshe, kakor tudi razno masofaktorno blago na obroke. CRNIK, Maribor, Ko-roška cesta 9. 17044

a— Smrtna kosa. Na božično nedeljo je preminul v splošni bolnici po daljšem bo-lehanju, star 41 let, inž. Albert Baicer, so-delavec znanega mariborskega gradbene-ga podjetja arh. Jelenc in inž. Šlajmer. Pokojnik je užival zaradi svoje korektno-sti in koncilijantnosti splošen ugled. Bodi mu ohranjen blag spomin, težko prizadeji rod-bini naše sošolje!

a— Napad verske blaznosti je dobil v Mariboru mah posestnik Mihael Šušterič iz Piršenbrega, občina Globoko pri Bre-zicah. V nedeljo okrog polnočja je klečal v franciškanski cerkvi pred velikim oltar-jem in glasno kričal na pomoč. Ko ga je stražnik odvedel na stražnico, je tam ved-no huje vpil. Poklicani mestni fizik dr. No-vak je ugotovil versko blaznost. Ker v mariborski bolnici ni bilo prostora, so re-veža s prvim vlakom v primernem spre-mstvu odpeljali v domačo občino.

a— Krojačeva nepravdnost. V nedeljo zvečer okrog 17. je stražnik na Tržaški cesti opazil, da uhaja dim iz zaprtega iz-ložbenega okna krojača Reicherja v hiši št. 18. S poklicano krojačevno ženo sta od-klentila delavnico in našla tam gorečo li-kalno mizo, na kateri je stal električni li-

kalnik z odprtim stikom. Ogenj sta takoj pogasila in preprečila večjo nesrečo.

a— Iz policijske kronike. Tkalec Karl G. in barvar Ivan P. sta v nedeljo okrog 21. v neki gostilni v Melju izvalila pri dru-gi mizi sedečega trgovca z delikatesami Marka, ki je bil v družbi barvarja Josipa O. Da bi se izognila izizvajanju, sta Mar-ko in njegov tovariš odšla iz gostilne. To-da prva dva sta šla za njima in G. je vr-gel Marka čez stopnice na cesto, kjer sta ga potem s tovarišem neusmiljeno obde-lovala s pestmi, dokler niso Marka rešili pasanti. Suroveža pa sta pozneje razgra-jala še okrog Markovega stanovanja. Mar-ko zahteva proti obema napadalcema ka-zensko postopanje. Ekonomu Ivanu Žav-ku iz grašnice Hrastovec pri Sv. Lenartu so v noči od sobote na nedeljo neznaní storilci ukradli z Glavnega trga v Mariboru več božičnih dreves, med njimi dvo-je po 5 m visokih.

a— Mariborska Glasbena Matica izda te dni 10 pesmi za en glas in klavir našega skladatelja in pevovodje svojega zbora g. prof. Vasilija Mirka. Pozdravljamo to naj-novejšo pot našega odličnega glasbenega zbora z željo, da bi prva zbirka pesmi, ki jih izda, našla čim večji odziv in podporo glasbo ljubčnega občinstva. Zbirka se bo dobila v vseh knjigarnah.

Iz Novega mesta

a— Zadnja proračunska seja novome-škega cestnega okrajnega odbora se je vr-šila včeraj v pisarni občine Smihel-Stopi-če ob 10. dopoldne ob prisotnosti 10 odbo-rnikov in načelnika župana Brulca. Po na-čelnikovem izčrpnem poročilu o stanju okoliških cest, katerih dolžina znaša ca 109 km, so prešli na razpravo o proračunu za l. 1931, čegar potrebščine znašajo Din 1.225.230.50 Din, za kar je kritja 52.750 Din. Primanjkljaj se bo kril z dokladami, kate-rih višino bo določil novi čestni okrajni odbor, ki bo združeval v sebi dosedanjí novomeški, trebanjski in žužembski okraj. Do združitve mora priti najkasneje do 31. t. m., kakor je določeno z zakonom. Do tega roka mora biti tudi izvršena likvi-dacija vseh treh starih cestnih krajinj od-borov. Seja se je končala ob 13. in je po-tekla mirno ter v najlepšem soglasju.

Iz Ljutomera

Vedno sveže
praženo kavo

dobite v trgovini Mi'an Sessler v Ljuto-meru. Kava se sprži pred Vašimi očmi v 15 minutah.

Kvaliteta brezkonkurenčna. 17467

GOSPODARSTVO

Mariborska občinska dav-ščina na blagovni promet

»Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine od 20. t. m. objavlja pravilnik o pobiranju občinske davščine na blagovni promet v mestni občini Maribor, ki ga je mariborski občinski svet sprejel 3. oktobra t. l. in je bil odobren od ministrstva finan-c 27. nov. t. l. Ta občinska davščina se pobir-a od vsega blaga, ki dospe na ozemlje ob-čine, in sicer po posebni tarifi. Od davšci-ne na blagovni promet je oproščeno samo bla-go državnega erarja, mestne občine, mozo-polsko blago, blago za vojaštvo, pohištvo in hišne potrebščine pri selitvi blagovni vzor-ci, živila, ki se prinašajo v mesto na dnevni trg, pošiljke alkoholnih pijač in spirita, tran-zitno blago in reekspedijsko blago. Davš-čina se odmerja po bruto teži in se pobir-a na podlagi železniških tovornih listov, poštinskih spremnic ali na podlagi ustne pri-jave, podkrepjene s prevoznimi dokumen-ti. Kdor se na katerikoli način odtegne plačilu davščine, temu sme mestno načel-stvo, ne da bi uvedlo zoper njega kazens-ko postopanje, predpisati 20kratni iznos prikrasne davščine. Za pobiranje davšči-ne na kolodvorih se lahko pooblasti želez-niško osebje, za poštne pošiljke pa pošt-na uprava, pri čemer pripade tozadevnemu osebju odstotek provizije, ki ga določi mestni občinski svet. V zadevah te davšči-ne odloča v prvi stonji mestno načelstvo, dopusten pa je priziv v 14 dneh na bansko upravo.

Tarifa določa davščino v višini 3 Din od 100 na vsakovrstno tekstilno blago, ure, glasbila, orožje, avtomoble, motorna kola, na predmete precizne mehanike, šival-ne, pisalne in računske stroje, blagajne, fotografske aparate, steklo, krzno pohi-štvo, porcelan, kavčuk, galanterijsko blago, lekarniške in drogerijske potrebščine, kos-metična in toaletna sredstva, kemikalije vseh vrst, čaj, južno sadje in čajno peci-vo. Tarifa od 6 Din do 100 kg velja za iz-delke iz aluminija in n'klja, tarifa od 5 Din za 100 kg za izdelke iz medenine in ba-krá, za papir (razen časopisnega) in izdel-ke iz papirja; 4 Din od 100 kg se plačuje na usnje in izdelke iz usnja, na elektro-tehniško blago, na stroje do 1000 kg, na razne aparate, biciklie, lesne izdelke za stavbe, kolarske izdelke, sodarske izdelke, steklo, lončarske, vrvarske izdelke, pisar-niške »trebščine, specerijo, lake in fir-neže, ščetarsko in pletarsko blago ter tek-stilno blago iz bombaževine; tarifa od 3 Din za 100 kg velja za meso, sadje, kruh, pecivo, sočvje, zelenjavo, semena, maslo, s' ribe, ičica, mast; tehnična olja surove olje, vosek, običajno milo, katrane in smo-le, barvila, umetna gnojila, vodovodni ma-terijal, rezan les in stroje od 1000 do 10.000 kg; 2 Din od 100 kg se plača na sirovo ovč-je volno, konoplio, lan, predvilo, juto in ostale tekstilne sirovine, na tesan les, po-ljedelsko orodje, železnilno in na stroje preko 10.000 kg; tarifa od 0.50 za 100 kg velja za premog in drva, »gradbeni materi-jal, okrogel les, nalično železo in traverze, črno in pocinkano pločevino, strešno les-enko, »stokor, loj, kokosovo olje in sirovi bombaž. Na vsakovrstno žito za mletje se pobira 0.25 Din od 100 kg, na vse ostale predmete, ki niso navedeni, pa 1 Din od 100 kg.

Pri računanju davščine se teža za vsakih začetih 10 kg vzame za polnih 10 kg, teža izpod 50 kg pa se vzame za polnih 50 kg. Za poštne pošiljke velja zaradi neenotav-ljenja posebna tarifa, ki znaša za pošiljke brez vrednosti do 5 kg 1 Din, od 5 do 10 kg 1.50 Din, nad 10 kg 2 Din. Pri pošilkah z označbo vrednosti na se računa pol od-sotka označene vrednosti.

Pošiljanje naših kmetijskih pripravnikov v Švico

Predstojnik Zavoda za gospodarsko upra-vo na kmetijsko - šumarski fakulteti v Za-grebu profesor dr. Poštič je letos skupno s švicarsko kmetško zvezo Bruggu organi-ziral pošiljanje naših kmetijskih prakti-kantov v Švico. Letos je bilo v Švico pošla-nih 88 takih praktikanov, iz vseh krajev naše države. Bili so to absolventi srednjih, nižjih in specialnih kmetijskih šol in mla-denčiči brez šole, ki se bodo po povratku bavili s praktičnim delom v svojih gos-podarstvih. V Švici so ti praktikanti izvrše-vali vsa praktična dela in so dobivali sta-novanje in hrano in povrh še nagrado, ki je znašala od 350 Din mesečno navzgor, večinoma 500 do 600 Din, nekateri pa so dobili tudi 800 do 1000 Din mesečno. Za-vod je to pošiljanje mladenčev organiziral zelo vestno in je najprej preučil razmere vsakega praktikanata doma, poleg tega pa si je pridobil podatke tudi o kmetijskih gos-podarstvih, kjer so bili praktikanti name-šteni. Te informacije glede švicarskih de-lodajalcev bo zavod v bodoče še vestneje vršil, ker se je izkazalo, da so bili neka-teri praktikanti upravičeno nezadovoljni.

Akcija za pošiljanje praktikanov v Švico je vsekakor že v prvem letu pokazala odlične rezultate, zato se bo tudi letos na-daljevala. Minister za kmetijstvo dr. Šibenik je obljubil, da bo zavodu v to svrho od-bril izdatno pomoč v pogledu stroškov za potovanje in slihih izdatkov. Da bi vsak interesent lahko približno vedel, kaj se more v Švici naučiti, kakšni so pogoji prak-ticiranja in pogoji za potovanje, je pro-fesor dr. Poštič napisal posebno knjižico, kjer je to vse opisano. Knjižica bo te dni izšla iz tiska.

Kdor želi prihodnje leto potovati v Švico v svrhu prakticiranja, naj se javi na na-slov: Zavod za gospodarsko upravo na po-ljoprivredno - šumarsko fakulteto, Za-greb, Aleksandrova trg 3, in naj pošlje v običajnem pismu 10 Din v poštinih znam-kah za knjižico in stroške dopisovanja. S prijavi mi je treba pohiteti, ker ima zavod že 250 prijav mladenčev, ki so že letos hoteli oditi na prakticiranje in so se pre-kasno javili.

= Zakon o davku na sance in o davčni oprostitvi oseb, ki imajo 9 otrok in več, je objavljen v »Službenih Novinah« od 20. t. m. Določbe tega zakona se bodo, kakor znano, uporabljale od 1. januarja 1931 na-prej.

= Stanje Narodne banke. V drugi čet-rtini decembra so se devizne rezerve Narod-ne banke zmanjšale za skoro 100 milijonov Din, dočim so se v prvi četrtini povečale za 60 milijonov Din. Ker so se na drugi strani zirovne vloze povečale za 85 milijo-nov Din, je obtok bankovcev precej naza-doval, in sicer za 160 milijonov Din. Sta-nje od 15. t. m. je bilo naslednje (v milijo-nih Din): v oklepajih razlike nasproti stan-ju od 8. t. m.): aktiva: kovinska podlaga 282.5 (- 12.6), posojila 1524.2 (+ 23.1), sal-do raznih računov 658.9 (- 84.7); pasiva: obtok bankovcev 5244 (- 161.5), zirovne obveznosti nasproti državi 69.5 (+ 1.7), ostale zirovne in razne obveznosti 952.5 (+ 85.5).

= Nafta v Bosni. Kakor znano so pred meseci na planini Majevici v Bosni pri vr-tanju za nafto prišli do izdatnejših sledov nafte. Zaradi nastopa zime je bilo to vrta-nje ustavljeno. Sedaj pa poročajo iz Saraj-eva, da so pri delih v državnem oremo-govniku Kakanj prišli v globini 347 m do nafte, ki so jo doslej pridobili 3000 l'rov. Analiza te nafte je prav ugodna, saj vse-buje nafta 25 odst. bencina. Sedaj prouč-jejo strokovnjaki okoliški teren, ki je bil v ogledu naftinih ležišč doslej neznan.

BORZE

22. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah Pra-ga in London, pa tudi v devizah Dunaj, Berlin in Curih. Deviza Newyork se je ne-koliko okrepila, točaji ostalih deviz pa so nekoliko popuščali.

Na zagrebškem efektuem tržišču je Voj-na škoda danes kazala nadalje nagibnost k popuščanju. Za aranžma se je trgovala po 425.75 — 425.50, za kaso po 426 — 425.50 iz za december po 425. Tudi dolarske vred-note so še vedno slabe in se je 7% Blauro-vo posojilo trgovalo po 80 in 79.50. 7% Se-ligmanovo posojilo pa po 79. Med bančnimi vrednotami se je Prasthediona okrepila na 940 Din, od prometa pa je prišlo v Srp-ski po 195 — 196, v Jugobanki po 77.50 — 78, v Unionbanki po 189.50, v Zemaljski po 128 in v Poljodolski po 56. Na tržišču indu-strijskih delnic je Trboveljska nekoliko po-pustila na 360 zaklj., Vevče pa so se dvig-nile na 128 denar. Od prometa je prišlo še v Gutmannu po 130 — 132, v Slaveksu po 50, v Slavoniji po 200 in v Dravi po 225.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.695 — 22.755 (22.725). — Berlin 13.435 — 13.465 (13.45). — Bruselj 786.25 — 789.25 (787.75). — Budim-pešta 986.5 — 989.5 (988.—) — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 793.30 — 796.30 (794.80). — London 273.60 — 274.40 (274). — Newyork 56.305. — Pariz 221.76. — Praga 167.17 — 167.97 (167.57). — Trst 295.40.

Zagreb. Amsterdam 22.725, Dunaj 793.3 do 796.3, Berlin 13.435 — 13.465, Bruselj 788.89 — 792.39, Budimpešta 986.435 do 989.435, London 273.6 — 274.4, Milan 294.3 do 296.3, Newyork ček 56.205 — 56.405, Pariz 220.695 — 222.695, Praga 167.17 do 167.97, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.126, Pariz 20.2325, Lon-don 25, Newyork 514.625, Bruselj 71.925, Milan 26.95, Madrid 55, Amsterdam 207.275, Berlin 122.71, Dunaj 72.5, Sofija 3.73, Pra-ga 15.275, Varšava 57.75, Budimpešta 90.175

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 91 bl, 7% Blair 80.5 bl, Celjska 160 den., Ljubljanska kreditna 124 den., Prasthediona 935 den., Kreditni za-vod 170 — 180, Vevče 126 den., Ruše 235 do 255.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 425 — 425.5, za december 425 — 425.5, za februar 415.5 den., investicijsko 85 — 86.5, 8% Blair 91 — 92.5, 7% Blair 78.5 — 79, 6% begušice 68 — 69; bančne vrednote: Prasthediona 940 den., Union 189 — 190, Jugo 77.5 — 78, Narodna 8100 den., Srpska 194 — 195, Zemaljska 127 — 129, Poljo 56 — 57, Ljubljanska kre-ditna 124 den.; industrijske vrednote: Na-rodna šumska 25 den., Našička 940 — 980, Gutmann 130 — 134, Slaveks 50 — 55, Sla-vonija 200 — 204, Drava 235 — 236, Seče-rana 295 — 305, Vevče 128 den., Isis 40 do 45, Dubrovačka 350 — 365, Jadranska 570 bl., Trbovlje 360 — 363.

Beograd. Vojna škoda 425 zaklj., za de-cember 426 — 427, za februar 416 — 419, investicijsko 87 zaklj.

Blagovna tržišča

HMELJ

+ Zateški hmeljski trg. Navzlic živahnem-šemu zanimanju inozemstva so cene tudi pretekli teden ostale na dosedanjí višini. Tekom tedna je bilo prodanih 1400—1500 stotov predvsem slabšega blaga, ki so ga kupci plačevali le po 200—250 Kč za 50 kg. Srednje blag se je trgovalo po 250—300 Kč, prvovrstno pa po 380 — 400 Kč. Izjemoma je neka partija izbranskega zateškega hme-lja dosegla ceno 480 Kč.

JAJCA

+ Iz tržišča jaje. Na inozemskih tržiščih, ki so se za božične praznike že prej zalažila, je nastopilo mlačnejše razpoloženje in nekoliko mrtvilo. Kupčije so precej nazado-vale, cene pa so nominalno nekoliko naza-dovale. Enake razmere vladajo tudi v Ita-liji. Na berlinskem tržišču so v soboto no-tirala jugosloverska jajca, franko meja, neocarinjena. It do 10¼ pf. nasprotinaj — (10.40).

Božična doza
K A V E H A G

Vsečina 1/4 kg

Cena Din 36.—

LEPO IN

PRAKTIČNO DARILO!

Dobí se v vseh dobrih trgovinah z živili

11¼ do 11½ pf zadnjo soboto.

LES

+ Ljubljanska borza (22. t. m.) Tendenc-a za les mlačna. Zaključek ni bilo. Povpraševanje je za 1 vagon neobrobijene in obrobijene naravne bukovine (deb. 27 — 70 milimetrov, l. II., od 2 m dolžine navzgor, le suho blago) in za 1 vagon suhe naravne bukovine (l. II., 60, 70 in 80 mm, širina od 15/16 cm navzgor, dolžina 4—4.50 m), za žito nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vag. koruze. Nudi se (fco sl. post., mlev-ska vozina, plač. v 30 dneh): pšenica: baška, potiska, 80/81 kg po 205—207.5, srbo-branska, 79/80 kg in gornjebaška, 79/80 kg po 200—202.5, baranjska, 79/80 kg po 185 do 187.5, baška, okolica Sombor, 79 kg po 177.5—180; ječmen: baški, ozimni, 65/66 kg po 155—157.5; oves: baranjski (pri navadni vozini) po 195—197.5; koruza: baška, stara po 150—152.5, baška, nova, umetno sušena po 142.5—145, pri navadni vozini po 147.5 do 152.5, času primerno suha, pri navadni vozini po 140—142.5; moka: banaška 20c po 340—345.

ZITO

+ Žitni trg. Proti koncu zadnjega tedna je na inozemskih žitnih tržiščih nastopilo mlačnejše razpoloženje. Navzlic temu pa pri nas cene niso nazadovale in so se deloma celo dvignile, ker so se domači mlini ven-dar pričeli v manjših količinah zalagati, za koruzo, zlasti za blago v šlepih, je nadalje živahno zanimanje za izvoz iz Novega Sa-da poročajo, da smo v toku oktobra in no-vembra izvozili v Češkoslovaško in Av-strijo 5 do 6000 vagonov koruze in 4 do 5000 vagonov pšenice. Glavni kupec za ko-ruzo in pšenico je bila Privilegirana izvoz-na družba, ki ji je uspelo z intervencijami odvratiti od našega tržišča posledice sovjet-skega dumpinga v pšenici.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendenc-a nespremenjena. Promet: 17 va-gonov pšenice, 24 vagonov koruze, 3 vag. moka in 2 vagona otrobov. Pšenica: baška, 78/80 kg, okolica Novi Sad 145 — 150; baška, potiska, Slep, 79/80 kg 150 — 155; gornjebaška, 79/80 kg 145 — 147.5; juž-nobanaška, 79/80 140 — 142.5; sremska, 78 kg 132.5 — 135; slavonska, 78 kg 130 do 135, Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 107.5 — 112.5, Oves: baški in sremski 132.5 do 137.5, Koruza: baška in sremska stara 95 — 100; nova 72.5 — 77.5; za januar 77.5 do 80; za marec — april 90 — 92.5; sremska, umetno sušena 90 — 92.5. Moka: baška »og« in »og« 235 — 250; »2« 205 — 220; »5« 180 — 190; »6« 155 — 160; »7« 107 do 115; »8« 82.5 — 87.5. Otrobi: baški 77.5 do 82.5; sremski in banaški 75 — 80.

+ Budimpeštanska termiska borza (22. t. m.) Tendenc-a slabša, promet miren. Pšeni-ća, za marec 15 — 15.01 (obračunski tečaj 15), za maj 15.20 — 15.21 (15.20); ri: za marec 9.91 — 9.92 (9.90); koruza: za marec 12.50 — 12.51 (12.50), tranzitna za neocarinjena. It do 10¼ pf. nasprotinaj — (10.40).

Prinašamo

na trg zelo praktične in izredno poceni

IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Španija slavi junaka Bolivarja

— svečanostih 100 letnice osvoboditelja Južne Amerike pregleduje kralj Alfonz XIII. svoje zveste čete. Prireditelji služijo kot dokaz, da je na španskem zopet vse mirno.

Najbogatejši mož sveta

Rocketeller, Ford in Morgan, tri ameriške denarne veličine se običajno smatrajo za najbogatejše ljudi na svetu. Njih imetje je res tako velikansko, da bi razdeljeno na nekoliko tisoč ljudi, vsak izmed teh bil še vedno težak bogataš. Vendar pa so ti možje še vendar siromaki v primeri z indijskim knezom Nizamom iz Hajdarabada, čigar polno ime se glasi: Asaf Jah Mazafur ul Mulk Nizam ud Daula Navab ud daula Navab Mir Usman ali kan Bahadur Fateh Dženg. Mož ima dolgo ime in ako bi hoteli njegovo bogastvo izraziti v številkah, bi dobili tudi lepo vrsto ničel. Knez Nizam je vladar 13 milijonov podložnikov, ki bivajo na ozemlju 150.000 štirinajstih kilometrov. Med vojno je poslal na pomoč Angležem celo vojsko, ki jo je vzdrževal popolnoma sam iz svojih zasebnih sredstev, dal pa je Angliji še podporo 20 milijonov sterlingov, kar zneso v dinarjih več kot 7 milijard. Za kneza so bili ti izdatki malenkost, kajti v njegovih zakladnicah je samo zlata za več kot 30 milijard dinarjev, kar je samo neznaten del kneževskega bogastva. Zalogo dragih kamenov mu že tri leta ocenjujejo in zapisujejo angleški strokovnjaki, ki se niso gotovi s svojim poslom. Kolikor so doslej ugotovili, je vredno 110 milijard dinarjev. Pravijo, da je registrirana komaj polovica dragocenosti. Razen teh bogastev ima knez še ogromna posestva, palače, gradove in tovarne, ki so zopet vredne nekoliko milijard. Bogataš svojega imetja ne ceni preveč visoko in pravi, da bi ga njegovi otroci čisto lahko zapravili, ako bi ne ravnali previdno z njimi. Bogati knez je star 50 let in je bil ena izmed zanimivosti nedavne londonske konference pri okrogli mizi.

Največji vojak francoske vojske

Doslej je veljal za največjega moža v francoski vojski bivši vojni minister Margiot, ki je imel v vojaški službi ne samo najvišjo stopnjo, ampak tudi izredno telesno velikost 2 metra 4 cm. Sedaj pa je moral orjak odstopiti svoj rekor daleko nižji šarži Kaplar Devallar iz Bar-le-Duca, ki je rojen Parizan, meri celo 2 metra 8 cm ter tehtal 110 kg. Ta desetnik je napravil francoski vojaški intendant, že veliko neprijetnosti in stroškov. Nobena uniforma možu ni bila prav in morali so mu obleko šele pomeriti. Tudi na običajnih vojaških posteljah ni mogel spati. Naročili so mu posteljo po njegovi dolžini in s tem je potreboval tudi novo blazino in odejo. Kar se tiče perila, je bil itaisto velik križ. Znano je, da so vojaške srajce kratke, ali za orjaškega desetnika so bile le prekratke, ker mu niso segle niti do pasu, spodnje hlače pa so se mu nevalele že pri kolenu. Lahko se mislimo preklinjanje narednikov, ko so mu morali dati

vse novo in po meri izdelano. Toda robanje ni pomagalo, kajti mož je bil tudi v največji uniformi naravnost nemogoč in bi tak služil le v zasmeh francoski vojski. Zato pa ji je dobro obložen vojak v čast in slavo.

Mladostni grehi svetnika Gandhija

Mahatena Gandhi ki vodi odpor Indijcev proti Angležem in ki ga milijoni smatrajo za vtelesenje Budhe, je nedavno izdal svoj životopis. V njem je nenavadno odkritosrčen ter poroča tudi, da je ob svojem prihodu v London zatajil svojo ženo in sinu. Opazil je namreč, da se v Londonu zanimajo predvsem za neporočene Indijce. Gandhi je zato ročno zatajil svojo rodbino ter se izdal za samca. Res se mu je posrečilo, da se je zanj začela zanimati starejša dama, ki ga je seznanila z mlajšimi damami in mu omogočala sestanke z njimi. Trdno se je nadejala, da se bo Gandhi oženil na Angleškem. Mladi Mahatma pa se je spametoval ter je svoji pokroviteljici pisal, da je že oženjen in da ima že sin. Prosil jo je, da odpusti, da ji je razodel tudi razlog za svoj postopek. Dama mu je velikodušno odpustila.

Božična številka ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje izbrane zanimivosti z lepimi slikami.

Dobite jo v vsaki trafikli.

Cena samo 2 Din.

Jugoslavija tolče Španijo 5 : 2

Ne v nogometu, marveč... Neki naš čitatelj iz oklice Celja nam je pod zgornjim naslovom poslal naslednji dopis:

»V 285 številki »Jutra« pišete, da je neki Španec baje napisal očenaš na prostor znamke Prava reč Jugosloven je napisal Prešernovo Novo pisarje in še Vodnikovo Zdravico na prostor osmih znamk Res je sicer, da mu je zmanjkalo na koncu prostora za »prazen bokale«, — v Slovincih je prostora samo za polne! — res pa je tudi, da šteje latinski očenaš komaj 45 besed. Nova pisarija pa 883. Vodnikova Zdravica pa brez bokala še 35 povrhu. Španec bi bil torej rabil zanj preko 20 znamk, Jugosloven pa jih je porabil samo osem.«

Čitatelj nam je predložil tudi dokaz svoje spretnosti v drobnopisju in smo z drobnogledom dognali, da je res po bil španskega drobnopisca na celi črti. Slava mu!

Temeljito je Španca potolkla tudi naša čitateljica N. P. z Dunajske ceste, ki je na prostoru, kolikor ga zavzema naša znamka, napisala cel očenaš, zdravo Marijo in čast bodi očetu. Pri tem ji je ostalo prostora še najmanj za dvajset besed. Na temelju poslanega dokaza ji radi pritrđimo, da Slovenci v tej spretnosti ne zaostajajo za drugimi narodi.

Rembrandtova rehabilitacija

Slikar Rembrandt, ki je obogatil toliko prekupčevalcev, je umrl pred 400 leti kot obubožan stavec v podstrešni sobi. Sodnija ga je tedaj proglasila za brezvestnega sleparja, ki je napovedal konkurz, da mu ne bi bilo treba plačati dolgov. Sodni izvrševalec je zaplenil njegovo revno imetje in zanuščene slike. Ta dogodek je ovekovčilo neštevilno pisateljev in slikarjev, toda holandski pisatelj Van Loon je mnenja, da meče prav slabo luč na nevhvaležno do-

movino. Vložil je zdaj priziv in v kratkem se bo vršila obravnava, ki bo dokončno oprala Rembrandtov spomin in čast holandske justice.

Novi užiti po radiu

Poslušalci radia so čisto žrtve brezobzirne reklame. Kolikokrat so po operi ariji nenadno slišali: »To pesem je izvajal umetnik NN. Honorar je poravnala znana tvrdka X. Priporočamo nje izcelke!« Toda trgovski svet se je končno le prepričal, da ljubitelji radia ne poslušajo radi takšnih razodetij: »ajši odklopijo aparat in si poiščejo kakšno novo postajo z zanimivejšim sporedom. Zato je zmagal na zadnjem mednarodnem kongresu brezžičnih radio postaj v Bruslju predlog nekega Jacka Pearsona, ki si je izmislil učinkovitejšo reklamo. Odslej napovedovalec ne bo samo prečital suhoparen glas tvrdke, temveč reklama bo imela pesniško ali celo dramsko obliko in se bo izvajala z godbo vred; besedilo se bo ujemale z najmodernejšimi pesmicami. Razen tega so prijavile posamezne tvrdke tudi »zaščitne znake« v obliki teh ali drugih zvokov. Odslej bo pomenilo cvljenje in rožljanje reklamo kovinskih izdelkov, konjsko peketanje in pokanje voznikovega hiša reklamo za transportna podjetja, drdranje motorja in tulenje sirene — avtomobilsko reklamo itd. Dobro zabavo!

Država brez dolga

Južnoameriška republika Venezuela je proslavila stoletnico svojega osvoboditelja Bolivarja s tem, da je plačala zadnji ostanek svojega državnega dolga ter je s tem edina država na svetu, ki nima dolga. Še pred dvajsetimi leti je bila Venezuela zadolžena preko glave in nje finance so bile v obupnem neredu. Odkar pa so odkrili na njenem ozemlju močne petrolejske vrelce, se je njeno stanje toliko zboljšalo, da je država danes brez dolga ter ima znatno gotovino v svojih blaginjah.

SOKOL

Pojasnilo. Godbeni odsek Sokola I. v Ljubljani je bil obveščen, da se širijo po Ljubljani govorice, da je oddelek, ki je sodeloval 7. t. m. pri »Skoku preko kože« opolnoči samostojno zapustil prirediteljskega in ljubo moramo ugotoviti, da to ne odgovarja dejstvu, ker je »Skokov odbor« sklenil pogodbo za oddelek salonskega orkestra samo do polnoči. — Godbeni odsek Sokola I.

Naročnina na Sokolski glasnik znaša tudi z bodočo leto samo 50 dinarjev, četudi bo list izhajal kot tednik, in ne 60 dinarjev, kakor je bilo prvotno določeno. Izvršni odbor saveza je namreč na zadnji seji sklenil, naj se ostane pri sedanjih naročninah. V tem smislu niti se razume notica, ki je bila včeraj priložena v »Jutru«.

Književni razpored Jugoslovenske sokolske matic, ki smo ga pred nekaj dnevi priložili v našem listu, je vzela uprava saveza SKJ na znanje in ga odobrila. Stvar štev pa bo, da segajo čim več po izdanih brošurah, saj je njihova cena izredno nizka, samo 3 dinarje.

Sokolski kino v Črnomlju. Črnomeljski Sokol si je, kakor znano, ustanovil svoj kino, v katerem goji tudi kulturni film. V nedeljo 28. t. m. bo predvajal prekrasno filmsko delo iz krajev večnega ledu »Junači Severnega ledenega morja« ter se bodo vršile dopolne posebne predstave za mladino in za ljudstvo iz okolice. — Na Stefanovo bo predvajal sokolski kino dramo iz samostanskega življenja »Zapečate na ustae«.

Sokolsko društvo Kočevje je praznovalo 17. december z uprizoritvijo ljubke Spicajev mladinske igre »Triglav« s sodelovanjem sokolskega dijaškega orkestra. Režijo je spretno vodil in igro našeliral v kratkem času osmošolec Milko Dobravec s prav dobrim uspehom. Orkester je temperamentno dirigiral br. Zupančič Triglavski kralj Skvarč, kraljica vešč Ranklova, ptičar Črne (Bižali), Triglavski ogenj Benulič, večna vražarka Jenčičeva, striček spanek Kosi in drugi so svoje vloge povsem dobro pogodili. Občinstvo je bilo br. načelniku Rustji kot priznanemu vrhovnemu vodji pa tudi režiserju, dirigentu in vsem sodelujočim iskreno hvaležno in je zaslужnim bratom izrazilo svoje popolno odobravanje. Krasno scenarijo je tudi to pot preskrbel br. Bizjak, da smo se čudili, kako je mogel to veliko delo v tako kratkem času napraviti. Nanovo se ustvaril Triglav s pogorjem, Aljažev stolp, planine itd., tako da je imel oder res oravolice Bratiske mu hvala! Vobde je bil moralni učinek odlični, obisk dober, uspeh povoljen. Mladi igralci so lahko ponosni na ta uspeh in za vzgled drugim.

Krasno uspeša sokolska akademija v Soštanju se je vršila 14. t. m. v Sokolskem domu. Prostorna dvorana je bila popolnoma zasedena po mešanih in okoliščanih vseh slojev. Akademijo je otvoril naraščajnik Vrečko z lepo deklaracijo »Mi Sokoličiči, Nato so pod vodstvom s. Kostanjeve priokale naše najmanjše s punci, Moška deca (br. Rejce) je za svoje nastope na bradli, vrvi in konju bila deležna toplega priznanja. Vaje s palicami so lepo izvajali člani pod vodstvom br. Sveta. Ženska deca je pod vodstvom s. Ravterjeve prav ljubko izvajala vaje s cvetnimi loki. Navdušenje pa se je stopnjevalo, ko je četa naraščajnikov pod vodstvom br. Robinščaka izvajala vaje

Nova slovenska knjiga!

Josip Fr. Knaflič: TRI ROŽE

pravkar izšla. Veleznimive zgodbe znanega in priljubljenega pripovednika.

Dobite jo v upravi »Jutra« in v vseh knjigarnah. Cena Din 30.—

Božična razstava!

P. n. občinstvo vljudo opozarjamo na našo izbrano božično izložbo vseh vrst najmodernejših električnih svetilk, raznih elektr. aparatov, radio - aparatov itd. itd. Vsak večer do Novega leta v vseh njansah najefektnije razsvetljeni svetilni objekti. Na izbero najprimernejših božičnih daril vabi

»ELEKTROINDUSTRIJA« družba z o. z. Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. (kolezeji).

na bradli in skok čez konja. Precej težak valčkov ples je lepo in enotno zaplesal ženski naraščaj, katerega je vodila s. Goričnikova. Enako so ugajale proste vaje moške dece. Kakor običajno, je tudi tokrat žel posebno pohvalo br. Grilec, katerega bono golovo še kdaj videli v olimpijski vrsti. Najmlajši junaki so pod vodstvom br. Burdiana prijezdili z bobnom in trombo ob veseljem pritrjevanju občinstva v dvorano. Br. Prelovec je s članicami umežbal »Večer na Savici«, ki je bil podan precizno in lepo. Zaključek akademije je tvorilo članstvo z lepimi skupinami. Sledil je govor br. starešine Rejca, v katerem se je spominjal in nazdravil rojstnemu dnevu našega vladarja. Vse članstvo je izvršilo svečano zapriego. cela dvorana je zapela »Bože pravde«. Zares nad vse pričakovanje lepo uspešno akademijo, na kateri je nastopilo do 200 telovadečih, je zaključil staršina br. Rejce z vzkliki prestolonasledniku Petru, čemur so se navzoči pridružili s spontanum vzklikom.

Sokolsko društvo na Grosupljem je pridrelo 14. t. m. veselo gro: »Dnevnik in burko: »Čarodajna brvnica« Kljub novo z padlemu snegu je bila prireditel dobro obiskana. Saj so bili gostje že vnaprej prepričani, da jim bo nudilo društvo lep večer s skrbno naštviranimi grami. Odeč bi bilo naštevati imena posameznih igralcev, konstatiramo le da so vsi igralci rešili svoje vloge prvovrstno in so zato želi svoje plač lo v burnem anlavzu Društvu čestitamo k lepemu razvoju.

Gramofoni?

Plošče!

svetovnih znamk!

Božična: Na Sveto noč (mešan zbor, violina, orgle, zvonovi, pridiga).

Priporoča se

17727

Juan Bonač, Ljubljana

Dopisi

MOSTE. Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste - Sv. Peter priredi 26. t. m. na Stefanovo dan ob priliki božične obdaritve revnih šolarjev v sokolski dvorani v Mostah dve igrici božično pravljico v treh slikah in »Povodnega moža« v treh dejanjih. Igrici sta primerni za mladino in odrasle. Začetek točno ob 15. Ker je čisti dobiček namenjen za dobrodelne namene, vjudno vabimo cenjeno občinstvo k obilni udeležbi. — Odbor.

TELCE PRI TRZICU na Dolenjskem. Letos se je na pobudo učiteljstva prvič na tuk. šoli oglašil sv. Miklavž. Obdarovanih je bilo preko 150 otrok. Zahvaljujemo se g. Jos. Priatelju, trgovcu v Trzicu. Kmeti in ljudski hranilnici v Skociju, hranilnici v Trzicu, krajev. šol. odboru na Telčah in ostalim darovalcem domačinom, za darove.

DOL PRI HRASTNIKU. V nedeljo, dne 21. t. m. se uprizorili igralci našega Sokola v telovadnici nove šole Zagorjanske dramo v treh dejanjih »Vrtinec«. Igra zateva zaradi globoko zasnovane vsebine precejšno stopnjo inteligence in pravilnega umevanja sodelujočih, čemur so Doljanci v polni meri zadostili. Zasedba ulog je bila posrečeno izbrana. Naravna interpretacija je posameznih ulog, živahen tempo v igri ter brezhbno obviadnje teksta (kar pri diletantih sicer ni običaj) je dalo igri še jasnejše lice, tako da sem bil nad doseženim uspehom prijetno iznenaden. Da je bil »Vrtinec« tako dobro prebren, gre zasluga režiserju br. Ferencaku in ses. Halarjevi ter pohvala vsem sodelujočim. Naj jim bo uspeh v spodbudo pri nadaljnjem delu na oderskih deskah. Zdravo! Pl. R.

ČRNOMELJ. Nedavna prireditev krajevnega odbora Rdečega križa je bila neupravičeno kritizirana, kar se tiče obiska itd. Ta kritika je bila tudi nepremišljena, ker je pač težko orati ledino. Krajevni odbor RK je pri nas storil vse, kar je mogel. Oprijel se je težke naloge in tudi ta njegova začetna prireditev je bila uspešna in koristna v toliko, da je zamašila veliko vrzel v našem javnem življenju. Odbor skuša pač po možnosti propagirati visoke cilje in namene Rdečega križa. Vse, kar služi v ta namen, je hvalevredno.

Radio

Izvilleček iz programov

Torek, 23. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Naše solnce. — 19: Mladinska ura. — 19.30: Nemščina. — 20: Pevski koncert »Ljubljane«. — 21: Motnje pri sprejmu (plošča in komentar). — 21.30: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jazz - band.

STONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. c.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Sreda, 24. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio - orkestra. — 19: Božično zvonjenje. — 19.30: Samospevi baritonista gosp. Marjana Rusa. — 20.10: Božič v slovenski literaturi. — 20.45: Koncert radio - orkestra. — 21.30: Božič v slovenski narodni pesmi. — 22: Koncert citraškega krožka »Vesne«. — 22.45: Božična meditacija. — 23: Plošče. — 24: Prenos polnočnice iz frančiškanske cerkve.

BEOGRAD 12.15: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17: Božična igra za otroke. — 20: Večerni koncert. — 21: Prenos cerkvenega koncerta iz katoliške cerkve. — 22: Poročila. — 23: Koncert na orgle. — 24: Zvonjenje. — ZAGREB 12.35: Plošče. — 18: Koncert komorne glasbe. — 19: Koncert na orgle. — 20: Hrvatske božične pesmi. — 21: Božični koncert. — 23: Plošče. — 23.45: Zvonjenje. — 24: Polnočnica v cerkvi sv. Marka. — FRAGA 16: Program iz Brna. — 20: Plošče. — 21: Koncert na orgle. — 21.45: Sluhoigra. — 22.25: Prenos maše. — 24: Prenos polnočnice iz Bratislave. — BRNO 16: Božični motivi. — 20: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Prage. — 24: Polnočnica iz Bratislave. — VARŠAVA 17.35: Koncert iz Krakova. — 21.30: Božični koncert. — 23: Prenos zborovskega koncerta iz Poznania. — 24: Prenos polnočnice iz Katovice. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 18: Koncert orkestra. — 19.35: Plošče. — 20.05: Božični program. — 21.40: Orkestralni koncert. — 23: Zvonjenje in pozavne iz dominikanske cerkve. — BERLIN 18.15: Božične pesmi. — 19.30: Orkestralni koncert iz Lipskega. — 22: Koncert godbe na pihala in božične legende. — 23.30: Koncert pevskega zbora. — LANGENBERG 18.15: Koncert na orgle. — 21: Koncert komorne glasbe. — MÜHLACKER 15.45: Koncert orkestra. — 18.45: Labka glasba. — 20.05: Božični večer. — 21.30: Orkestralni koncert. — 23: Božični zvonovi. — BUDIMPEŠTA 9.15: Vojaška godba. — 17.30: Orkestralni koncert. — 20: Božični program.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 23. Zaprtlo.
Sreda, 24. Zaprtlo.
Četrtek, 25. ob 15: Serija A-000001. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20: Gospa ministrica. Ljudska predstava po znanih cenah.
Petek, 26. ob 15: Peterčkove poslednje sanje. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20: Utopljenca. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 23. Zaprtlo.
Sreda, 24. Zaprtlo.
Četrtek, 25. ob 15: Car in tesar. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20: La Mascotte. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 23. Zaprtlo.
Sreda, 24. Zaprtlo.
Četrtek, 25. ob 15. Aladin. Otroška predstava. — Ob 20. Grof Luksemburški. Prvič v sezoni.
Petek, 26. ob 15. Aleksandra. Kuponi. — Ob 20. Lutka. Kuponi.
Sobota, 27. ob 26. Prodana nevesta. Kup. — Nedelja, 28. ob 15. Aladin. Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. Grof Luksemburški.

KOŽUHOVINASTI PLASČI

ZNIZANE

CENE

in na obročna odplačila.

Mrzlo-mokro vreme

pospešuje nastop prehlajen in njihov prenos. Ustno in črešno duplino razkužuje

Panflavin pastile

ki so zato najbolj prikladne, pri tem pa okusne in neškodljive.

BAYER

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

»Jean, ali poznaš katerega? je vprašal oče.

»Ne, predaleč so še.«

»Počakaj oče da, stopim po tvoj stari daljnogled.« Guy Isbel je stekel v sosednjo koč.«

Blaisdell je tresel veliko, kuštravo glavo in zarenčal v globini svojega volovskega grla: »Hoj, ovnarji! kaj mislite napraviti, zdaj, ko ste tu?«

Guy Isbel se je vrnil z dolgim daljnogledom; stari mož ga je z drhtečo roko ponesel k očesu. In zdajci se je zazdelo, kakor da je treščilo vanj; pobesil je daljnogled, tresoč se po vsem telesu in obraz mu je posivel od brezmejno grenkega srda.

»Jorth!«

Jeanu je bilo treba očeta samo pogledati pa je začutil, da ga je to spoznanje zadelo kakor smrtni udarec. Minilo je. Spet je rančar nastavljal daljnogled na oko.

»Ho, Blaisdell, tamle je naš stari prijatelj iz Texasa, Daggs,« je rekel z zategnjenim, suhim glasom. »In Greaves, naš vrlji branjevec iz Grass Valley. In tamle je Stonewall Jackson Jorth. In Tad Jorth s svojim stariim rdečim nosom! In, prekleto, če tole ni Queen, najbolj vrtoglavi streljač, ki se je kdaj rodil na Texanskem. Misli sem, da so ga v Big Bend Country upihili!... In Craig, tudi tak pošten ovčar iz Grass Valley. Haha!... Ostale svojati pa ne poznam.«

Jean je vzel steklo in počasi obletel z njim obraze jezdecev.

»Simm Bruce. Colterja vidim. In — da, Greaves je tudi z njimi. Tistega zraven njega sem že videl — obraz ima kakor svinjska gnjat...«

»To je Craig,« mu je segel oče v besedo.

Jean je spoznal temni obraz Leeja Jortha po njegovi podobnosti z Ellen; srce se mu je skrčilo v prsih. Zdelo se mu je, da spozna tudi ostala dva Jortha. Poprosil je očeta naj mu opiše Daggsa in Queena. Nato je Blaisdell zahteval daljnogled, in ko se je nasmrnel in naklel, ga je dal ostalim, ki so si po vrsti ogledali sovražnike, dokler ga niso naposled vrtili staremu rančarju.

»Ho, Daggs klati z roko kakor kak general, kadar razpošilja ogleduhe. Haha!... In vidi se mi, da ga skomina po naših konjih. Pri živinskem tatu je to kaj naravno. Tak lopov se vselej najprvo vpraša, kako bi sunil kako kljuse ali kakega vola.«

»Če se predrne položiti roko na konje, je prišel na svoj lastni pogreb,« je rekel Guy in jezno pogledal skozi vrata.

»Prav gotovo, sinko, prav gotovo bodo danes še koga pokopali,« je odvrnil oče.

Jean se je le malo menil za ta razgovor. Upiral je svoje oči v jezdece in izkušal uganiti njihovo namero. Daggs je kazal na konje v ogradi, ki je bila med njimi in med hišo. Te živali so bile najboljše an vsem pašniku in po večini last Billa Isbela, ki je bil v svoji rodbini ljubitelj konj in mešetar z njimi. »Kljuse« so bile njegova strast.

»Daj mi daljnogled,« je togotno vzkliknil Guy. Nekaj trenutkov je ogledoval sovražno skupino, nato je vrnil daljnogled bratu.

»Venkaj pojdem po svoje konje,« je dejal.

»Ne!« je kričnil oče.

»Ti lopovi mislijo krasti ne pa boriti se. Mar ne vidiš? Pričkajo se za moje konje.«

Guy je prijel za puško. Mrka odločnost in neustrašnost se mu je iskrla v očeh.

»Poznam Daggsa, sinko,« je rekel oče. »In Jortha tudi poznam. Prišla sta ubijati. Če se pokaže iz hiše, ti je smrt gotova.«

»Pojdem. Pred nosom si konj ne dam ukrasti. Saj niso tako blizu, da bi mogli streljati name.«

»Ho, Guy, sam pa ne boš hodil,« je veselo rekel Jacobs in stopil naprej.

Na obrazu mlade, rdečelase žene Guya Isbela ni bilo opaziti nikake izpremembe. Odrasla je bila v strogi šoli. Vedela je, kakšni so možki pri takih prilikah.

A Jacobsova žena je jela medlovati: »Bill, nikar ne tvegaj življenja zaradi nekaj konj.«

Jacobs se je zasmejal in odvrnil: »Kaj se pravi tvegati!« ter stopil z Guyem iz hiše. Jeanu se je zdelo njuno ravnanje vratolomna predznost. Bistro je gledal za njima: jezdec so videli Guya in Jacobsa, ko sta stopila na pašnik. Nato je trajalo samo še trenutek, pa je spoznal, da ima Daggs in Jorth morilne namene. Jean je videl Daggsa, kako je zdrknil s sedla, držeč puško v roki. Drugi so posnemali njegov vzgled, dokler ni razjehala polovica krdela.

»Streljati mislijo, oče,« je ostro viknil Jean. »Poklič! Guya in Jacobsa nazaj. Poklič! ju nazaj.«

Vsi so jeli klicati in vpiti za njima.

»Teci, Guy, teci!« je rezko kričal Jean.

A Guy Isbel in njegov spremljevalec sta stopala dalje po pašniku, kakor da ne slišita ničesar in kakor da niso nevarni konjski tatovi v bližini. Prehodila sta bila nekako četrtino razdalje do onega konca pašnika in se že bližala konjem, ko je Jean videl, kako so bruhili iz prve vrste temnega krdela jezdecev rdeči bliski in beli oblaki dima. Nato se je začulo ostro, praskajoče pokanje pušek.

Sport

Glavna skupščina JHS

O glavni skupščini JHS, ki se je vršila v nedeljo in o kateri je na kratko poročal že včerajšnji »Ponedeljek«, posnemamo po poročilu »Jutranjega lista« še naslednje podrobnosti:

Verifikacijski odbor, v katerem sta bila g. Baltesar (Ljubljana) in g. Nikolč (Beograd), je verificiral od 29 poverilnic 24, a 5 jih je ostalo spornih. Zaradi teh poverilnic je prišlo do dolgotrajne in ostre debate. Nj. Velicanstvu kralju je bila odpisana udanostna brzojavka. Tajnik g. Cuvaj je v svojem poročilu ostro napadel nekatere funkcionarje, ki so zaradi svoje nediscipliniranosti onemogočili plodonosno delo v hazenskem sportu. Pri debati o tajniškem poročilu je zopet prišlo do incidentov, po katerih sta gg. Baltesar in Bugarski zapustila skupščino, ker sta se zaradi opomina po predsedniku čutila užajljena.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Veljko Prebeg, podpredsednik g. Vidali, Nedred (Nova Gradiška), Nikolč (Beograd), tajnika Dragutni in Zdenka Kunštek, blagajnik g. Vidmayer, odborniki gg. Kepert, Pavičič, I. in Z. Tonković, Porges in Smur.

Po neznatni izpremembi pravil so bili določeni za službena glasila »Jutro« (Ljubljana), »Jutarnji list« (Zagreb) in »Sportista« (Beograd).

Z ozirom na to, da se je število klubov na ozemlju bivšega zagrebskega podsaveza v zadnjem času zelo povečalo in da se uvede v savez red in normalno stanje, je skupščina soglasno sklenila, da se sedež Zapadnega hazenskega podsaveza prenese iz Ljubljane v Zagreb. Oni klubi, ki se ne bodo pokorili temu sklepu, bodo izključeni iz saveza. Dalje je skupščina sklenila, da gg. Baltesar in Bugarski zaradi njihovega delovanja 10 let ne moreta vršiti nobene funkcije v hazenskem sportu.

Smuški tečaj na Pohorju

Zimskosportni odsek SPD Maribor-Ruše bo priredil za čas božičnih počitnic od 25. XII. do 1. I. 1931 naslednje tečaje:

Za začetnike pri Mariborski koči pod vodstvom znanih smučarjev gg. inž. Runigalderja in poročnika Ogorečca. Celodnevna prehrana 30 Din, zbirališče 25 t. m. ob 9. pri Veliki kavarni, odkoder skupen odhod z avtobusom do Reke. Prtljago je vzeti s seboj. V Reki bodo na razpolago konjički, ki bodo proti mali odškodnini nesli tovore do koč:

za že izveštane smučarje pri Klopnem vrhu pod vodstvom saveznega nastavnika gospoda Tavčarja iz Ljubljane. Celodnevna penzija 30 Din, odhod iz Maribora 24. t. m. ob 13.15 in 17. ali 25. t. m. ob 5.40 zjutraj, odnosno ob 13.15.

Prijavina 30 Din za osebo. Prijave sprejema do 24. t. m. do 17. g. Bureš Medvo v Vetrinjski ulici. Za tečaje se je poleg mnogih Zagrebčanov prijaviло tudi nekaj interesentov iz Karlovca in Osijeka. Opozorjamo vse, ki se mislijo kakega tečaja udeležiti, da se pravčasno prijavijo, da jim lahko odsek vse potrebno preskrbi.

Božični smuški tečaj za začetnike. Vsa prijatelje zimskega sporta opozorjamo ponovno na že objavljene smuške tečaje ob božičnih praznikih. V prvi vrsti za začetnike, ki bodo z njimi pridobili vse, kar jim je potrebno za nadaljnje gojenje smučarstva. Vsi tečaji se vrše med 25 dec in 2. januarjem, in sicer: V Bohinju pri Sv. Janezu in v Boh. Bistrici, v Kranjski gori se vršita dva, eden pod vodstvom g. Širelja (hotel Slavce), drugi pod vodstvom g. Klossa futarja. Za vse omenjene tečaje ni nobene

nega predhodnega roka za prijave, vsakdo se lahko prijavi kar ob vstopu v tečaj.

Smučarski tečaj SPD Litija, pododbor Zagorje, bo od 28. t. m. do 1. januarja na Sv. Planini; vodil ga bo g. Janez Bitenc, član smučarskega odbora JZSS iz Ljubljane. Celodnevna prehrana in prenočišča v zakurjeni sobi za osebo 35 Din dnevno. Prijavi se je takoj na SPD pododbor Zagorje ter poslati 20 Din prijavnine. Upati je, da se bo prijaviło mnogo udeležencev. Zelo ugodna prilika je tudi za tečajnike s kolskih in sportnih društev, ki bi po tem tečaju lahko poučevali v društvi smučarski sport. Kdor se želi udeležiti, naj se takoj prijavi obojemu odboru.

Smuški tečaj za otroke v Mariboru bo priredil za časa božičnih počitnic zimsko-sportni odsek SPD Maribor v neposredni bližini mesta. Zbirališče 25 t. m. in vse naslednje dni ob 8. pri godbenem paviljonu v parku. Prijave sprejema do 24. t. m. do 17. g. Bureš v Vetrinjski ulici. Stariši so vabljeni, da vsoremišjo otroke na vežbališče.

Prijavina za smučarski tečaj za začetnike, ki ga razpisuje »Smuški klub Bohinj« od 25. XII. do 2. I. 1931 znaša 50 Din ne pa 100 Din, kakor je bilo to v časopisih objavljeno.

Smučarski klub Ljubljana sklicuje za danes točno ob 19. v damsko sobo kavarne Emona sestanek vseh onih svojih tekmovalcev, ki se bodo udeležili o božiču tečaja za tekmovalce v Tamarju — Planjca.

Sportno gibanje v Kamniku. V petek ob 19. se je vršil v »Narodni Citalnici« občni zbor Kamniškega sportnega kluba. Na dnevnem redu so bila razna važna vprašanja, tako glede organizacije zimskega sporta, posebno drsanja in smučanja. Drsalisce je domala že uporabno, zaslugi vztrajnih sportnikov. Vzela so se na znanje poročila sekcij. Pri volitvah se je izvolil naslednji odbor: predsednik g. dr. Žvokelj, podpredsednik: Kratnar Franc, župan, tajnik: Vlaš do Prohinar, blagajnik: Aparnik Stane, odborniki in namestniki gg. Smuc Ferdo inž. Rebolj, Stergar, Petek. Odbor bo predelal in izpolnil klubska pravila, nakar bo v kratkem izredni občni zbor.

Službeno iz LHP Danes ob 18. izredna seja u. o. v damskem salonu kavarne Emona. Dnevni red: 1. poročilo delegata o dogodkih na glavni skupščini JHS 2. dolocitev stališča LHP k škandaloznim dogodkom na skupščini, ki nimajo primera v naši sportni zgodovini. Navzočnost vseh odbornikov je nujno potrebna. — Predsedstvo.

SK Ilirija. Prva seja novoizvoljenega upravnega odbora bo danes, v torek ob 20.30 v damskem salonu kavarne »Emona«. Na dnevnem redu je konstituiranje poslovnega odbora in odsekov ter nekatere nujne tekoče zadeve. Predsedstvo prosi za polno številno udeležbo. Trening nogometne sekcije v tekočem tednu odpade; prvi priložni trening bo v torek, 30 t. m. in nato redno vsak torek in četrtek ob 18.30 na vežbališču.

SK Jadran. Zaradi božičnih praznikov izostane v sredo redni trening v telovadnici. Prav tako v četrtek ne bo odborova seja. Redno trenirati pričnemo s 8. januarjem. Treningi se bodo vršili dvakrat v tednu; dneve bomo objavili še naknadno. — Vsem aktivnim podpornim članom kakor tudi prijateljem kluba želimo vesele praznike in srečno novo leto. — Tajnik.

Akcijski odbor jugoslovenskega tabletenisa saveza v Ljubljani (Službeno). Odborova seja danes v torek, dne 23. t. m. ob 18. v kavarni Emona. Zaradi važnosti dnevnega reda udeležba vseh odbornikov obvezna. — Tajnik II.

SK Ilirija (tabletenis). Danes v torek se od 17. dalje vrši turnir med štiri moštvi Ilirije za kvalifikacijo udeležbe za basnovinsko prvenstvo. Moštva so: prvo: Girgon, Grünfeld J., Payer; drugo: Dénes, Lo

Filatelisti!

Za 10 Din 50 različnih znamk Grčije, Turcije, Švedske, Bolgarije, Švice, Nišozemske, Finske ali Danske.

Zoranka Čuček
Ljubljana, Rožna ulica 29.

Kurja očesa

Najbolše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« le mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in clavenove skladišča

M. Hrnjak

Lekarnar — Sisk
Cuvajte se posareb.

Gostilno

s tujskimi sobami in mesarijo, na prometni točki v večjem industrijskem kraju oddaljen za več let v najem — Interesenti naj pošljejo svoje naslove z referencami na ogl. oddetek Jutra pod šifro »Gostilna«.

53739-17

we, Worm; tretje Lokovek Ivan in Mirko ter Peče in četrto: Muray in Grünfeld Franjo ter Polde.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes začena trenin nogometašev v telovadnici na učiteljsku, Resljeva cesta od 16. na prej.

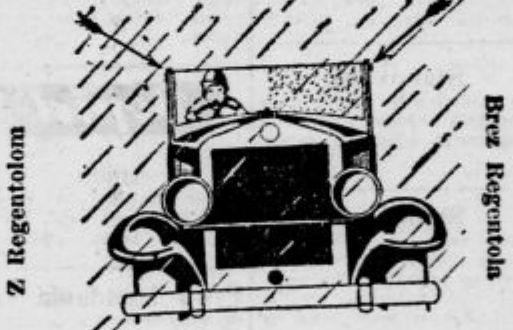
DAMSKÉ ZIMSKÉ PLAŠČE s kožuho vlnino ali brez . od Din 290.— otroške v vseh velikostih . od Din 160.— v veliki izbiri priporoč

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Oglejte si blago in cene v izložbah!

380

„REGENTOL“

»REGENTOL« je najpopolnejše sredstvo, ki popolnoma varuje steklo pred dežjem, snegom, ledom in meglo.

Trgovci, restavratelji, gospodinjice, avtomobilisti, očistite svoja stekla (izlozbe, šoferske šipe, očala itd.) z »REGENTOLOM«. Tudi za časa najhujšega dežja, snega, leda in megle ostane steklo vedno čisto in prozorno.

1 škatlica »REGENTOLA« 30 Din. Pošljemo po povzetju z navodilom uporabe.

»GASOKSIT« uvoznik in izvoznik podjetje.

Beograd, Kralja Milana 46. Tel. 30-6.

400a Zastopnikom-prodajalcem 30 %

Ivar OBLEKE

Moške obleke Din 240—790
Deške obleke Din 200—330
Otroške obleke Din 110—160
Hlače Din 90—150
Raglan Din 290—750
Mikado Din 250—600

ZA VSAKEGA PRAVA OBLEKA
Prodajalnice po vseh večjih krajih

Pod božično drevo

„DOKO“ najbolše čevlji za male in velike Danes izredno znižane cene! — V zalogi vse vrste čevljev za dame, gospode in deco.

„DOKO“, Prešernova ulica št. 9, dvorišče. 67748

Ali ste že naročnik Slovene ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Za božič ponovno znižane cene!

Telečje Din 20.—, 16.—
MESARIJA TOVLADIJAC, PRAŽAKOVA 8. 17754

VINA

Restavracija „pod Skalco“

Dospela so pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina ter se priporoč

LJUBLJANA, Mestni trg 11 17514

Rum

kupi za praznike pri

Likerje

Amerik Zelinka — veletrgovina žganja

Ljubljana - Šiška, telef. 2318

Gramofoni vseh svetovnih znamk!

„HOMOCORD“ — „COLUMBIA“
„HIS MASTER'S VOICE“
„CENTRAFON“ — „POLYDOR“

Velika zaloga in izbira gramofonskih plošč! — Najnovejši šlagerji, kupleti, harmonike itd.

Gramofonske plošče po stari ceni od 36 Din dalje.

CENE ZELO NIZKE!
VSE NA UGODNE OBROKE!
Najlepša prilika za božična in novoletna darila!

„CENTRA“

trgovina gramofonov in plošč, šivalnih strojev, koles itd.

LJUBLJANA.

MASARYKOVA CESTA (pri kolodvoru). — Telefon 23 — 83. 17685

Gradbeno podjetje inž. arh. Jelenc in inž. Štajmer v Mariboru sporoča tužno vest, da je preminul na božično nedeljo njega odlični sodelavec, gospod

inž. Albert Baicer

Dobrega tovariša in zvestega prijatelja ohranimo v trajnem spominu.

Maribor, 22. decembra 1930.

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn

Ljubljana

Poljanska c. št. 8. (prej Henrik Korn) krovec, stavbn, gasanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave.

